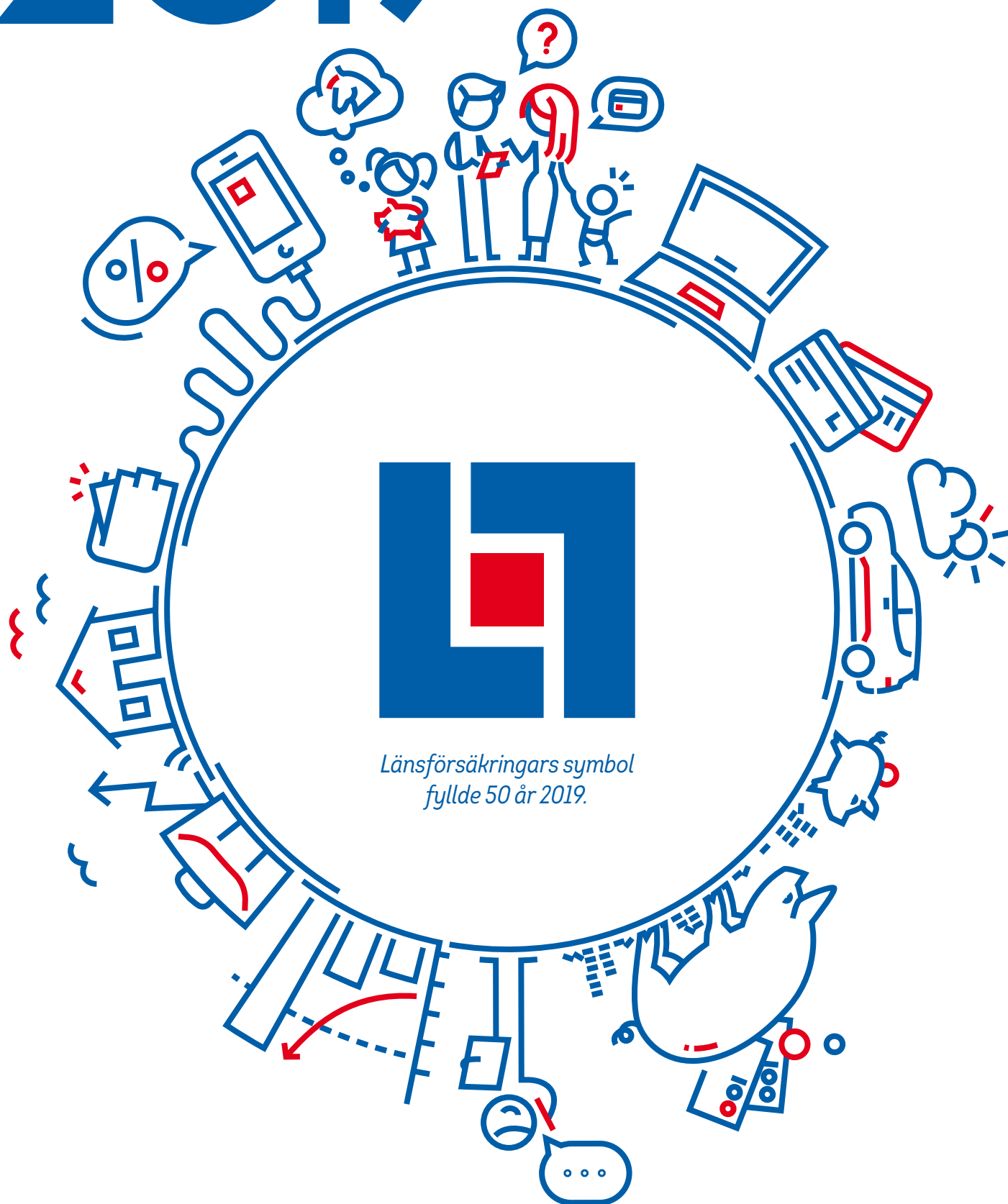

Länsförsäkringar Bank

Risk- och kapitalhantering

2019

Innehåll

Inledning

- 1 Kort om Länsförsäkringar Bank AB

Organisation

- 3 Bankkoncernen
- 3 Konsoliderad situation

Riskhantering och Riskstyrning

- 4 Konsoliderad situations risker
- 4 Riskkaptit
- 4 System för riskhantering och interna kontrollfunktioner
- 5 Riskstyrning

Kapitalhantering

- 7 Kapittäckning
- 8 Kapitalbas
- 10 Kapitalkrav
- 10 Nya och ändrade regler

Kreditrisk

- 13 Riskkaptit
- 13 Riskhantering
- 14 Kreditkvalitet
- 25 Oreglerade fordringar, kreditförluster och kreditförlustreserver
- 33 Motpartsrisk för derivat

Marknadsrisk

- 34 Riskkaptit
- 34 Riskhantering

Likviditetsrisk

- 36 Riskkaptit
- 36 Riskhantering

Operativ Risk

- 40 Riskkaptit
- 40 Riskhantering

Ersättningspolitik

- 42 Information om bolagets ersättningspolicy

Styrelsens deklARATION om riskhantering och en kortfattad riskbeskrivning

Styrelsen för Länsförsäkringar Bank AB (publ), tillika ansvarigt institut i Konsoliderad situation, intygar att arrangemanget för riskhantering i Konsoliderad situation är tillfredställande och att implementerat riskhanteringssystem är ändamålsenligt i förhållande till fastställd riskstrategi. Vidare ställer sig styrelsen sig bakom nedanstående riskbeskrivning där riskexponering och riskkaptiter beskrivs.

Konsoliderad situations risker

Risk är ett naturligt inslag i en banks affärsverksamhet och definieras inom Konsoliderad situation som möjligheten till negativ avvikelse från ett förväntat ekonomiskt utfall. De huvudsakliga risktyperna som Konsoliderad situation är exponerad för beskrivs nedan.

Risktyp	Riskdefinition	Riskexponering och riskkaptit
Kreditrisk	Med kreditrisk avses risken för förluster till följd av att motparter inte fullgör sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Kreditrisk innefattar utlåningsrisk, emittentrisk, motpartsrisk, avvecklingsrisk och kreditvärdighetsrisk.	Utlåningen utgörs främst av bolån till privatpersoner. Synen på risk är konservativ och låneportföljen håller en hög kreditkvalitet. Konsoliderad situations aptit för kreditrisk är måttlig och i relation till balansomslutningen ska risktagandet vara lågt och affären bedrivs i linje med beslutade affärsplaner, med god lönsamhet samt resultera i en väl diversifierad kreditportfölj med god kreditkvalitet. Kreditrisken i Konsoliderad situation representerar 89 procent av det totala riskexponeringsbeloppet.
Marknadsrisk	Med marknadsrisk avses risken för förluster som direkt eller indirekt orsakas av ändringar, i nivå eller volatilitet, i marknadspriser för tillgångar, skulder och finansiella instrument inklusive förluster orsakade av brister i matchningen mellan tillgångar och skulder. Marknadsrisk innefattar ränterisk, valutarisk, kreditspreadrisk, aktierisk, fastighetsrisk, optionsrisk och pensionsrisk.	De primära marknadsriskerna är ränterisk och valutarisk. Konsoliderad situation har inget handelslager. Riskkaptiten för marknadsrisk är låg och baseras på intjänings- och kapitalmätt.
Likviditetsrisk	Med likviditetsrisk avses risken att egna betalningsåtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel. Likviditetsrisk innefattar strukturell likviditetsrisk, finansieringsrisk, omsättningsrisk och intradagslikviditetsrisk.	De huvudsakliga finansieringskällorna utgörs av inlåning i Länsförsäkringar Bank samt upplåning genom Länsförsäkringar Hypoteks säkerställda obligationer med högsta möjliga kreditbetyg. Riskkaptiten för likviditetsrisk är låg och baseras på en väl diversifierad upplåning samt en betryggande stor likviditetsreserv.
Operativ risk	Med operativ risk avses risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller fallerande interna processer, mänskliga fel, felaktiga system och externa händelser inbegripet legala risker. Operativa risker innefattar produkt- och processrisk, personalkomplexitet, säkerhetsrisk, legala risker, compliancerisker, IT-risker och modellrisk.	Den operativa risken är kopplad till den löpande driften av verksamheten. Riskkaptiten för operativa risker är låg och baseras på att aktivt förebygga riskerna, kapitalmätt och låga incidentsnivåer. Operativ risk i Konsoliderad situation representerar 11 procent av det totala riskexponeringsbeloppet.
Affärsrisk	Med affärsrisk avses risken för vikande intjänning, ökade kostnader eller minskat förtroende från kunder eller övriga intressenter. Affärsrisk innefattar strategisk risk, ryktesrisk och conduct risk.	Affärsrisker finns i samtliga produkter och portföljer inom Konsoliderade situation. En stor del av bankverksamheten avser bolån och denna verksamhet har en låg volatilitet och därmed en låg affärsrisk. Affärsrisk behandlas i den interna kapital- och likviditetsutvärderingen.

1 | Inledning

Dokumentet "Risk- och kapitalhantering i Länsförsäkringar Bank AB" är upprättat i enlighet med de krav som återfinns i förordningen CRR (EU) 575/2013 och kapitaltäckningsdirektivet CRD 2013/36/EU. Syftet är att institutet skall ge detaljerad och tydlig information avseende de risker institutet är utsatt för, hur dess riskhantering är uppbyggd samt hur institutets kapitalstatus motsvarar de regulativa kapitalkraven.

Bankkoncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Bank AB med dotterbolagen Länsförsäkringar Hypotek AB, Wasa Kredit AB och Länsförsäkringar Fondförvaltning AB (hädanefter kallad Bankkoncernen).

Genom införandet av CRR och CRD IV tillkommer att även det blandade finansiella moderholdingföretaget Länsförsäkringar AB omfattas av tillsyns- och rapporteringskrav. Till följd av detta konsolideras Länsförsäkringar AB med Bankkoncernen. Konsoliderad situation består av Länsförsäkringar AB, Länsförsäkringar Bank AB, Länsförsäkringar Hypotek AB, Wasa Kredit AB och Länsförsäkringar Fondförvaltning AB (hädanefter kallad Konsoliderad situation). Länsförsäkringar AB har under året sålt sitt innehav i fastighetsäggande bolaget Utile Dulci 2 HB.

Jämförelseperioden är per den 31 december 2018.

1.1 KORT OM LÄNSFÖRSÄKRINGAR BANK AB

1.1.1 Strategi och mål

Länsförsäkringar Bank AB grundades 1996 och är Sveriges femte största retailbank med en affärsvolym på 656 Mdkr. Bankverksamheten bedrivs enbart i Sverige och affärsvolymen fortsätter växa inom alla områden. Strategin är att erbjuda banktjänster till länsförsäkringsgruppens kunder och utgår från Länsförsäkringars starka varumärke och en lokal förankring via de kundägda länsförsäkringsbolagen. Med de 3,9 miljoner kunder som finns i länsförsäkringsgruppen har bankverksamheten en stor potentiell kundbas. Huvudmålgruppen är 3,2 miljoner privatkunder, varav 2,4 miljoner är boendeförsäkringskunder. Övriga målgrupper är lantbruks- och småföretagskunder. Målet är att med en låg risk ha en fortsatt god tillväxt i volymer och lönsamhet, de mest nöjda kunderna och en ökad andel kunder som har både bank och försäkring hos Länsförsäkringar. Enligt Svenskt Kvalitetsindex kundnöjdhetsmätning för 2019 är Länsförsäkringar Bank den aktör på bankmarknaden med de mest nöjda privatkunderna, en utmärkelse som Länsförsäkringar Bank har fått fjorton gånger de senaste sexton åren. Länsförsäkringar är även aktören med de mest nöjda företagskunderna samt en av de ledande aktörerna avseende kundnöjdhet för bolånekunder enligt Svenskt Kvalitetsindex 2019. Den höga kundnöjdheten är ett kvitto på Länsförsäkringars tydliga kundfokus och höga kvalitet. Genom ett heltäckande bank- och försäkringserbud hos Länsförsäkringar får kunderna en helhetslösning som skapar trygghet och mervärde.

Kundägande

Länsförsäkringsgruppen består av 23 lokalt kundägda länsförsäkringsbolag och det av dem gemensamt ägda Länsförsäkringar AB som är Länsförsäkringar Bank AB:s moderbolag. Försäkringskun-

terna äger länsförsäkringsbolagen, vilket gör att kundägandets principer även utmärker bankverksamheten. En långsiktig omsorg om kundernas trygghet är grundläggande för Länsförsäkringar eftersom kunderna också är uppdragsgivare och ägare. Bankkoncernen har en låg risktolerans vilket ger en stabil utveckling över tid. Utlåningen präglas av låga risker och den djupa, lokala kund- och marknadskänedom hos länsförsäkringsbolagen ger tillsammans med den konservativa synen på risk en tillväxt med hög kreditkvalitet.

Kundmöten och lokal marknadskänedom

Länsförsäkringsbolagen ansvarar för den lokala affären och kundrelationerna. Affärsbesluten fattas lokalt och länsförsäkringsbolagens engagemang och nätverk ger en bred och djup kund- och marknadskänedom. Banktjänsterna erbjuds på 128 av länsförsäkringsbolagens kontor, belägna runt om i Sverige. Genom personliga kundmöten skapas förtroende, trygghet och långvariga relationer - något som är högt prioriterat inom Länsförsäkringar.

Digitala tjänster i framkant

Bankens mål att vara den ledande aktören inom det digitala banktjänsteområdet och de digitala tjänsterna utgör ett viktigt komplement till det lokala kundmötet. Genom de digitala tjänsterna i mobilappen och internetbanken kan kunderna smidigt och enkelt utföra alla sina bankärenden. Under 2019 slutfördes arbetet med att förnya Länsförsäkringar Banks plattform för inlåning, utlåning och betalningar och i april implementerades det nya kärnbanksystemet BaNCS. Länsförsäkringar Bank har även lanserat en plattform för Open Banking med ambitionen att bygga nya innovativa tjänster.

Kunddriven och effektiv affärsmodell

Länsförsäkringar Bank stödjer länsförsäkringsbolagen i deras kundmöten och försäljning. Produktutveckling sker i ett nära samarbete mellan länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar Bank. I samarbetet sker ett kontinuerligt effektiviseringsarbete för att genomföra förbättringsåtgärder som leder till bättre service till kunderna, effektivare processer samt lägre kostnader.

Ett starkt varumärke

Länsförsäkringar Banks framgångsrika tillväxt och position på marknaden bygger på kundägandet samt Länsförsäkringars starka varumärke och den lokala förankringen.

Risk i verksamheten

Verksamheten kännetecknas av en låg riskprofil. Bankkoncernen är exponerad mot ett antal risker som främst består av kreditrisk, likviditetsrisk, operativ risk och marknadsrisk. Det makroekonomiska läget i Sverige är avgörande för kreditriskerna då all utlåning sker i Sverige. Kreditförlusterna är fortsatt låga. Bankkoncernen har en väl diversifierad upplåning och en likviditetsreserv bestående av värdepapper med hög likviditet och kreditvärdighet. Utlåningen ökade till 307 (290) Mdkr och utlåningsportföljen håller fortsatt hög kreditkvalitet.

Rating

Länsförsäkringar Banks långfristiga kreditbetyg från Moody's är A1/Stable och A/Stable från Standard & Poor's. De kortfristiga kreditbetygen är A-1 från Standard & Poor's och P-1 från Moody's.

Länsförsäkringar Hypoteks säkerställda obligationer har förändrade högsta kreditbetyg, Aaa från Moody's och AAA/Stable från Standard & Poor's. Länsförsäkringar Hypotek är därmed en av tre aktörer på den svenska marknaden för säkerställda obligationer med högsta betyg från både Standard & Poor's och Moody's.

Regelverksutveckling

Utvecklingen av nya finansiella regelverk förväntas fortsätta i snabb takt och kommer fortsatt få en stor påverkan på bankerna.

Kapitaltäckningsregler

Under 2019 beslutade EU om det så kallade Bankpaketet. Åtgärderna i Bankpaketet ska bidra till att på EU-nivå genomföra riskreducerande globala standarder men är också en del av att fullborda bankunionen och väntas träda i kraft under 2020/2021.

Arbetet med slutförandet av Basel 3-regelverket har fortgått under 2019. EU-kommissionen publicerade under 2019 ett förslag kring hur slutförandet bör genomföras. Synpunkter på detta förslag kommer att fungera som ett viktigt bidrag för EU-kommissionen i arbetet med att ta fram ett konkret lagförslag som förväntas komma under 2020. De föreslagna reglerna innebär stora förändringar för bankerna och innehåller bland annat ändringar i schablonmetoderna för såväl kreditrisk och operativ risk samt införande av ett kapitalgolv på 72,5 procent. Kapitalgolvet innebär att de riskvägda tillgångarna för en bank som tillämpar interna modeller totalt sett inte får vara lägre än 72,5 procent av det riskvägda beloppet beräknat enligt schablonmetoden. De nya reglerna förväntas träda i kraft 2022.

Vidare har Europeiska Bankmyndigheten (EBA) skjutit upp genomförandet av vissa nya krav avseende interna modeller i den så kallade IRK-översynen. De nya standarderna kommer att införas senast 2021.

Nya EU-regler för säkerställda obligationer

I november 2019 beslutade EU om ett nytt regelverk om säkerställda obligationer. Syftet med regelverket är att skapa enhetliga regelverk för säkerställda obligationer inom EU. Regelverket består av ett nytt direktiv samt vissa förändringar i Tillsynsförordningen. Direktivet innebär bland annat att ett särskilt krav på likviditetsbuffert som är kopplad till säkerhetsmassan införs. Vidare föreslås ett högre matchningskrav till vilken grad säkerhetsmassans värde ska överstiga det nominella värdet på säkerställda obligationer. Under 2020 förväntas lagförslaget avseende implementering i svensk rätt utarbetas. Den nya lagstiftningen behöver vara på plats senast i mitten av 2021 och börja gälla fullt ut 12 månader senare.

MREL

Riksgälden fastställde i december 2019 sitt årliga beslut om resolutionsplaner samt minimikrav på nedskrivningsbara skulder (MREL) för de institut som Riksgälden bedömer som systemviktiga, däribland Länsförsäkringar Bank. Riksgälden fattade beslut om minimikrav på konsoliderad nivå samt på individuell nivå för Länsförsäkringar Bank, Länsförsäkringar Hypotek och Wasa Kredit. Bankpaketsutredningens lagförslag som inkluderar ändringar i krishanteringsdirektivet kan komma att innebära förändringar avseende minimikravet för nedskrivningsbara skulder.

Ökat kapitalkrav för utlåning till kommersiella fastigheter

I början av 2020 beslutade Finansinspektionen (FI) om att införa ökade kapitalkrav i pelare 2 avseende utlåning till kommersiella fastigheter. Beslutet baserades på det förslag som FI lämnade i slutet av 2019 och innebär att utlåning till kommersiella fastigheter och kommersiella bostadsfastigheter åsätts en riskvikt om 35 procent respektive 25 procent. Det nya kapitalpåslaget kommer att börja tillämpas i samband med att FI bedömer kapitalkravet inom ramen för den årliga översyn och utvärderingsprocessen under 2020.

Länsförsäkringar Bank följer den regulativa utvecklingen och har god beredskap samt är väl kapitaliserade för kommande förändringar även om det i detta skede är oklart vilka effekterna blir i termer av ett kapitalkrav.

Arbete mot penningtvätt

Enligt penningtvättslagen ska finansiella företag bedöma, begränsa och övervaka sina risker för att bli utnyttjade för penningtvätt och finansiering av terrorism. De ska också aktivt arbeta med att identifiera och rapportera misstänkt aktivitet. Regelverket består av tre centrala grundpelare: riskbedömning, kundkännedom, samt övervakning och rapportering. Det femte penningtvättsdirektivet som antogs av EU under 2018, träder i huvudsakligen i kraft i januari 2020 genom implementering i svensk lag samt i Finansinspektionens föreskrifter. Ändringarna medför bland annat att skyddet för visselblåsare stärks samt att förutsättningarna för att samarbeta och utbyta information mellan olika tillsynsmyndigheter förbättras. Därtill omfattar den nya lagen även förvaltning eller handel med virtuella valutor.

2 | Organisation

I detta avsnitt beskrivs Konsoliderad situation utifrån konsolideringskraven i kapitaltäckningsförordningen (CRR) och kapitaltäckningsdirektivet (CRD IV) samt hur dessa skiljer sig från de konsolideringskrav som följer av redovisningsregler.

2.1 BANKKONCERNEN

Redovisningsreglerna definierar Bankkoncernen utifrån den legala ägarstrukturen och utgår från Länsförsäkringar Bank AB. Bankkoncernen består av Länsförsäkringar Bank AB inklusive de helägda dotterbolagen Länsförsäkringar Hypotek AB, Wasa Kredit AB samt Länsförsäkringar Fondförvaltning AB.

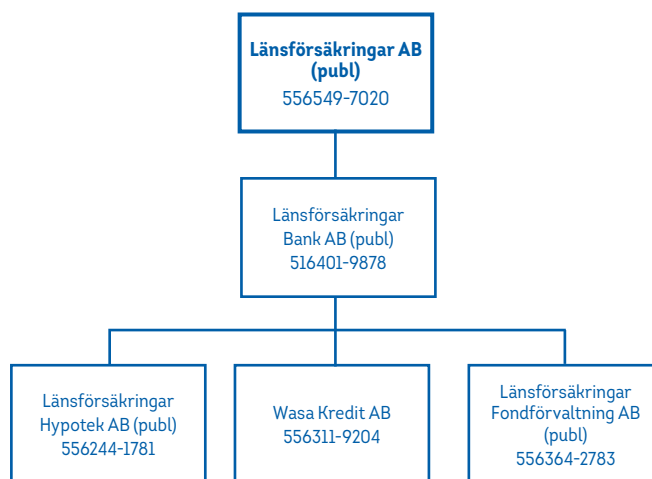
2.2 KONSOLIDERAD SITUATION

Den konsoliderade situationen omfattar Länsförsäkringar AB, Länsförsäkringar Bank AB, Länsförsäkringar Hypotek AB, Wasa Kredit AB samt Länsförsäkringar Fondförvaltning AB. Denna struktur definieras i CRR och CRD IV som Konsoliderad situation och motsvarar i sammansättning inte den redovisningsmässiga strukturen. Länsförsäkringar AB har under året sålt sitt innehav i det fastighetsägande bolaget Utile Dulci 2 HB.

Länsförsäkringar AB har, utöver Länsförsäkringar Bank AB, dotterbolagen Länsförsäkringar Fondliv Försäkrings AB, Länsförsäkringar Sak Försäkrings AB samt Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB. Dessa bolag omfattas inte av tillsyns krav för kreditinstitut och värdepappersföretag och inkluderas därmed inte i den konsoliderade situationen utan lyder istället under solvensregelverket för försäkringsbolag. Endast kapital från bolag som ingår i den konsoliderade situationen får inräknas i kapitalbasen. Vidare ställer kapitaltäckningsreglerna krav på att investeringar i finansiella enheter över vissa nivåer skall dras av från kapitalbasen. För mer information avseende koncernen hänvisas till årsredovisningen för Länsförsäkringar AB.

Inom den konsoliderade situationen föreligger inga väsentliga eller rättsliga hinder för överföring av medel ur kapitalbasen eller återbetalning av skulder mellan moderföretag och dotterföretag.

Figur 2.1 Juridiska enheter i Konsoliderad situation

Samtliga bolags styrelser har sitt säte i Stockholm.

Tabell 2.1 Redovisade värden och moderbolagets ägarandel

Bolagsnamn	Redovisat värde Mkr	Moderföretagets ägarandel (%)	Organisationsnummer	Metod för konsolidering
Länsförsäkringar AB moderbolag				
Länsförsäkringar Bank AB	9 229,6	100	516401-9878	Fullständig
Länsförsäkringar Fondliv Försäkrings AB	5 305,4	100	516401-8219	Avdragen från kapitalbasen
Länsförsäkringar Sak Försäkrings AB	3 206,5	100	502010-9681	Avdragen från kapitalbasen
Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB	8,2	100	516401-6627	Avdragen från kapitalbasen
Länsförsäkringar Bank AB moderbolag				
Länsförsäkringar Hypotek AB	8 560,5	100	556244-1781	Fullständig
Länsförsäkringar Fondförvaltnings AB	165,0	100	556364-2783	Fullständig
Wasa Kredit AB	1 039,8	100	556311-9204	Fullständig

3 | Riskhantering och Riskstyrning

I detta avsnitt beskrivs översiktligt de för Konsoliderad situation förekommande risker och styrelsens riskaptit. Vidare förklaras hur risker hanteras i verksamheten genom Konsoliderad situations system för riskhantering och riskstyrning.

3.1 KONSOLIDERAD SITUATIONS RISKER

Risk är ett naturligt inslag i en banks affärsverksamhet och definieras enligt gällande Riskpolicy som möjligheten till negativ avvikelser från ett förväntat ekonomiskt utfall.

En sammanfattning av Konsoliderad situations huvudsakliga risker redovisas nedan.

Tabell 3.1 Konsoliderad situation risker

Kreditrisk	Med kreditrisk avses risken för förluster till följd av att motparter inte fullgör sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Kreditrisk innefattar utlåningsrisk, emittentrisk, motpartsrisk, avvecklingsrisk och kreditvärdighetsrisk.
Marknadsrisk	Med marknadsrisk avses risken för förluster som direkt eller indirekt orsakas av ändringar, i nivå eller volatilitet, i marknadspriser för tillgångar, skulder och finansiella instrument inklusive förluster orsakade av brister i matchningen mellan tillgångar och skulder. Marknadsrisk innefattar ränterisk, valutarisk, kreditspreadrisk, aktierisk, fastighetsrisk, optionsrisk och pensionsrisk.
Likviditetsrisk	Med likviditetsrisk avses risken att egna betalningsåtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel. Likviditetsrisk innefattar strukturell likviditetsrisk, finansieringsrisk, omsättningsrisk och intradagslikviditetsrisk.
Operativ risk	Med operativ risk avses risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller fallerade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system och externa händelser inbegripet legala risker. Operativa risker innefattar produkt- och processrisk, personalrisk, säkerhetsrisk, legala risker, compliancerisker, IT-risker och modellrisk.
Affärsrisk	Med affärsrisk avses risken för vikande intjäning, ökade kostnader eller minskat förtroende från kunder eller övriga intressenter. Affärsrisk innefattar strategisk risk, ryktesrisk och conduct risk.

Riskerna följs upp och utvärderas kontinuerligt. I och med att omvärlden förändras tillkommer nya risker att hantera, en sådan är klimatrisk. Med klimatrisk avses de risker som klimatförändringens konsekvenser kan medföra på bolagets affärsverksamhet. Klimatrisker kan materialiseras antingen genom fysiska risker, såsom fler inslag av extremväder och gradvis höjda havsnivåer, eller genom omställningsrisker, såsom regulatoriska, politiska och marknads-mässiga förändringar relaterade till övergången mot ett koldioxidsnålt samhälle.

3.2 RISKAPTIT

Riskaptit definieras som den övergripande nivå per risktyp Konsoliderad situation avser att och kan exponeras mot i syfte att uppnå fastställda strategiska mål. Styrelsen fastställer Konsoliderad situations riskaptit, såväl som strategiska mål, till grund för Konsoliderad situations riskstrategi. I syfte att uppnå fastställda mål ska Konsoliderad situation endast exponera sig mot de risker som är nödvändiga för att uppnå dessa. Konsoliderad situations riskaptit kännetecknas av en låg riskprofil, vars bas bygger på en utlåningsverksamhet som har fokus på det egna boendet och det familjeägda lantbruket. Risken begränsas inom ramen för av styrelsen fastställda risklimiten.

3.3 SYSTEM FÖR RISKHANTERING OCH INTERNA KONTROLLFUNKTIONER

Konsoliderad situation har ett effektivt riskhanteringssystem, bestående av riskramverk och riskhanteringsprocesser, som säkerställer korrekt uppföljning, hantering och rapportering av Konsoliderad situations förekommande risker. Ett väl fungerande riskhanteringssystem syftar till att upprätthålla en sund riskkultur som genom-syrar hela verksamheten och som säkerställer att styrelsen har en objektiv och tydlig bild av verksamhetens samlade risksituation.

3.3.1 Tre försvarslinjer

Konsoliderad situations riskhantering följer roll- och ansvars-fördelning enligt de tre försvarslinjerna:

Första försvarslinjen

Första försvarslinjen avser alla riskhanteringsaktiviteter som utförs av den operativa verksamheten. Verksamheten som tar risken äger också risken, vilket innebär att den dagliga hanteringen av risker sker i verksamheten. Det är också verksamhetens ansvar att se till att kontroller för uppföljning finns, genomförs och återrapporteras. Alla anställda har ett eget ansvar att bidra till en god riskkultur genom att följa fastslagna riktlinjer samt ramverk för riskhantering.

Andra försvarslinjen

Andra försvarslinjen avser de oberoende funktionerna Risk Management och Compliance, som sätter principer och ramverk för riskhantering och regelefterlevnad. På så sätt åstadkoms en dualitet kring hantering och kontroll av risker, riskkultur och risktänkande i alla dagliga affärsbeslut. Risk Management kontrollerar och följer upp de förekommande riskerna, samt säkerställer att det finns en riskmedvetenhet och en korrekt och konsekvent riskhantering på daglig basis. Risk Management bistår även vid verksamhetens införande av rutiner, system och verktyg för att upprätthålla den löpande riskhanteringen. Compliance har en stödjande och kontrollerande roll i syfte att säkerställa att verksamheten bedrivs med god regelefterlevnad.

Tredje försvarslinjen

Tredje försvarslinjen avser Internrevision som utgör styrelsens stöd i kvalitetssäkring och utvärdering av organisationens riskhantering, styrning och interna kontroller. Internrevision genomför oberoende och regelbundna granskningar i syfte att kontrollera, utvärdera och tillförsäkra, bland annat, verksamhetens rutiner och processer för finansiell redovisning, drift och förvaltning av informationssystem samt verksamhetens riskhanteringssystem.

3.3.2 Riskhanteringssystemet

Riskhanteringssystemet består av de strategier, processer, rutiner, interna regler, limiter, kontroller och rapporteringsrutiner som behövs för att säkerställa att Konsoliderad situation löpande kan identifiera, mäta, styra, rapportera och ha kontroll över de risker som verksamheten är eller kan förväntas komma att bli exponerade för och det inbördes beroendet mellan dessa.

Allt riskarbete utgår ifrån riskramverk, som fastställs av styrelsen. Riskramverket beskrivs i styrande dokument, däribland riskpo-

licy, policy för risk och risklimiters samt riktlinjer gällande den oberoende funktionen Risk Management.

Konsoliderad situations riskramverk är utformat för att tillmötesgå interna behov, god marknadspraxis samt regelverkskrav. Riskramverket är således en integrerad del i beslutsprocesserna och bidrar till att verksamhetsmålen uppnås med högre grad av säkerhet.

Konsoliderad situation hanterar och utvärderar sin exponering mot de riskerna som verksamheten är utsatt för genom:

- Tydliga och dokumenterade process- och rutinbeskrivningar.
- Tydligt definierade och dokumenterade ansvar och befogenheter.
- Riskmätningmetoder och systemstöd som är anpassade till verksamhetens behov, komplexitet och storlek.
- Regelbunden rapportering inklusive incidentrapportering av verksamheten enligt dokumenterad process.
- Tillräckliga resurser och kompetens för att uppnå önskad kvalitet i både affärsaktiviteter och kontrollaktiviteter.
- Dokumenterade och kommunicerade planer för beredskap, kontinuitet och återställning.
- Tydliga instruktioner för respektive riskområde och en dokumenterad process för godkännande av nya eller väsentligt förändrade produkter, tjänster, marknader, processer och IT-system samt vid större förändringar i verksamhet och organisation.

3.4 RISKSTYRNING

Konsoliderad situations riskstyrning utgår från av styrelsens fastställda styrdokument samt en tydlig beslutsordning i verksamheten.

Styrelsen

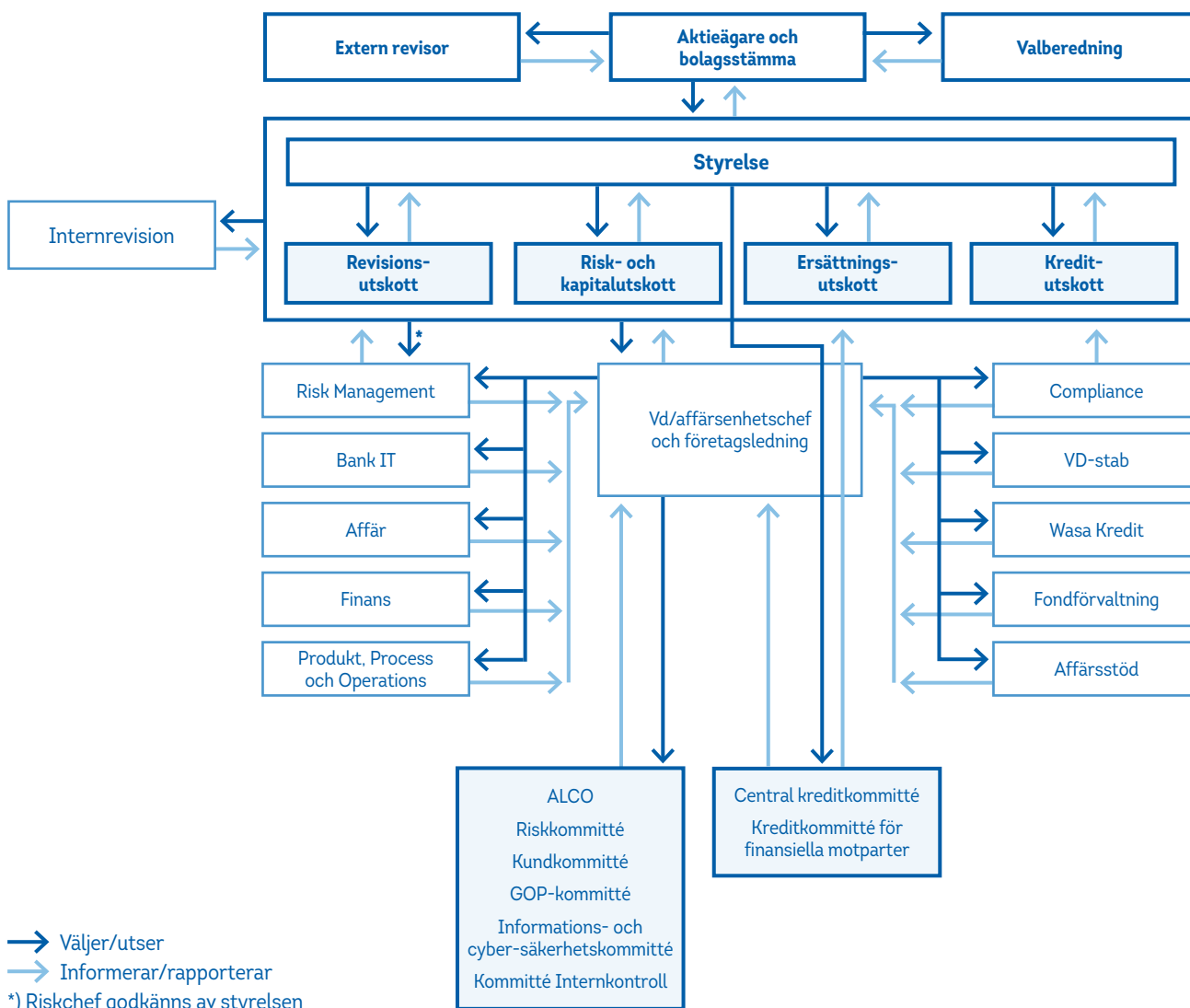
Styrelsen ansvarar för att det finns ett effektivt riskhanteringssystem och att det är väl anpassat för Konsoliderad situations riskprofil. Styrelsen fastställer riskkaptit och risklimiters genom fastställande av relevanta styrdokument. Styrelsen godkänner alla väsentliga delar av de interna modeller som används inom Konsoliderad situation och tillser även att regelefterlevnad och riskerna hanteras på ett tillfredsställande sätt via de oberoende funktionerna Risk Management, Compliance och Internrevision.

Styrelsens Risk- och kapitalutskott stödjer styrelsen i risk- och kapitalfrågor och bereder ärenden inför styrelsens beslut avseende exempelvis marknads-, likviditets-, kredit- och operativ risk samt frågor om kapital och finansiering.

Verkställande direktören

Verkställande direktören (vd) ansvarar för att säkerställa att den löpande förvaltningen sker i enlighet med de av styrelsen fastställda strategierna, riktlinjerna samt styrdokumentet.

Figur 3.1 Länsförsäkringar Banks styrningsstruktur

Vd säkerställer även att de metoder, modeller och processer som är en del av den interna mätningen och kontrollen av identifierade risker fungerar som avsett och beslutats av styrelsen. Vd säkerställer löpande att relevant rapportering från respektive enhet, däribland Risk Management, sker till styrelsen. Vd är ordförande i Asset Liability Committee (ALCO) som följer upp kapital- och finansfrågor och i Riskkommittén som följer upp samtliga risker, aptiter, limiter och internt bedömt kapitalbehov.

Verksamheten

Verksamhetsansvariga har det övergripande ansvaret för den dagliga hanteringen av risker inom sitt respektive ansvarsområde samt att denna riskhantering sker i enlighet med riskramverket. Det är verksamheten som tar risken som också äger risken.

Risk Management

Risk Management ska utgöra ett stöd för att verksamheten, styrelsen, vd:n och ledningen ska kunna säkerställa att verksamheten bedrivs med god riskhantering och riskkontroll samt för att bedöma att risker hanteras i enlighet med det av styrelsen fastställda riskramverket. Risk Management ska utföra sitt arbete självständigt och oberoende från affärsverksamheten. Ansvarig för Risk Management är Chief Risk Officer (CRO) som är direkt underställd vd och avger rapport till vd, risk- och kapitalutskott, revisionsutskott samt styrelsen. Styrelsen godkänner tillsättning och byte av CRO. Risk Managements ansvarsområde definieras och dokumenteras i av styrelsen fastställda riktlinjer. Risk Management ansvarar även för Konsoliderad situations kapitaltäckningsprocess.

3.4.1 Uppföljning och rapportering

Risk Management rapporterar om Konsoliderad situations riskutveckling till styrelsen, Risk- och kapitalutskottet, Riskkommittén, ALCO och verkställande direktör.

Uppföljning av riskerna är en väsentlig del i Konsoliderad situations löpande verksamhet. Kontroll och riskrapportering gällande marknads- och likviditetsrisk samt kreditrisk mot finansiella motparter sker dagligen. Övrig riskrapportering sker löpande. Därutöver sker kvartalsvis en aggregerad risk- och kapitalrapportering, där samtliga riskområden rapporteras till styrelsen samt styrelsens utskott.

4 | Kapitalhantering

4.1 KAPITALTÄCKNING

Kapitalkraven delas in i Pelare 1-krav, som är generella minimikrav för alla institut, och Pelare 2-krav som baseras på individuella bedömningar av varje institut. Minimikapitalkraven enligt Pelare 1 uttrycks som en procentandel av riskexponeringsbeloppet (REA) vilka vid var tidpunkt måste uppfylla:

- Kärnprimärkapitalrelation om 4,5 procent
- Primärkapitalrelation om 6 procent
- Total kapitalrelation om 8 procent

Utöver minimikapitalkravet finns tillkommande kapitalkrav i form av ett kombinerat buffertkrav. Kapitalbuffertarna regleras i Lag (2014:966) om kapitalbuffertar. Det finns fem olika buffertar, tre som syftar till att täcka systemrisk, en kapitalkonserveringsbuffert och en kontracyklisk kapitalbuffert. Samtliga av dessa ska hållas i form av kärnprimärkapital. Om buffertkraven bryts införs restriktioner för möjligheten till att göra utdelningar och räntebetalningar på primärkapitalinstrument. Konsoliderad situation omfattas av kraven på att hålla en kapitalkonserveringsbuffert samt en kontracyklisk kapitalbuffert om 2,5 procent vardera per 2019-12-31.

Vidare tillkommer krav på att instituten ska göra en egen bedömning av det interna kapitalbehovet, vanligtvis benämnt Pelare 2, vilken ska ta höjd för sådana risker som institutet är exponerat mot men som inte hanteras inom Pelare 1. Kapitalkraven detaljeras i avsnitt 4.3 nedan.

Som framgår av Tabell 4.1 uppgår Konsoliderad situations kärnprimärkapitalrelation per den 31 december 2019 till 15,4 (15,7) procent och total kapitalrelation till 16,6 (18,3) procent.

Intern kapital- och likviditetsutvärdering

Konsoliderad situations interna kapitalutvärdering (IKU) är en del av kapitalplaneringen och ska säkerställa att Konsoliderad situation vid var tid har ett tillräckligt stort kapital i förhållande till aktuell och framtida riskexponering. Förutom den bedömning av Konsoliderad situations interna kapitalbehov som gjorts inom IKU:n, beaktas i kapitalplaneringen buffert över lagstadgat minimikapitalkrav, ägarens avkastningskrav samt externa krav från investerare och ratinginstitut. Vidare ska bedömningen beakta utvecklingen av verksam-

heten. I samband med fastställandet av kapitalbehovet upprättas en kapitalprognos, vilken rapporteras fyra gånger per år i ALCO, Risk- och Kapitalutskottet samt i styrelsen. Prognosen är framåtblickande och ska ge en bild av kapitalbehovet på kort och lång sikt. Syftet med prognosen är att säkerställa att Konsoliderad situation har en tillräckligt stor kapitalbas samt rätt sammansättning av kapital.

CRO i Länsförsäkringar Bank är ansvarig för att koordinera processarbetet som ska leda fram till en IKU för Konsoliderad situation vilken utgör ett underlag för affärsplanering samt kapitalpolicy och kapitalprognos i styrelsen. Konsoliderad situations IKU-process är utformad efter de krav som ställs i CRR och CRD IV liksom de krav som styrelsen ställer på verksamheten. Processen, vilken ska genomföras minst årligen, dokumenteras med avseende på tillvägagångssätt, genomförande och resultat och rapporteras till Finansinspektionen. Processen innehåller följande aktiviteter:

- Identifiering av samtliga risker
- Riskbedömning
- Stresstester
- Kapitalberäkningar

Vid beräkning av kapitalbehovet inom IKU:n beaktas Konsoliderad situations samtliga identifierade risker. Konsoliderad situation utgår från de metoder som används för att beräkna kapitalkravet inom ramen för Pelare 1. För risker som inte beaktas inom Pelare 1, så kallade Pelare 2-risker, används interna modeller för att tilldela respektive risk ett kapitalbehov. Följande tillkommande risker beaktas i beräkningen av kapitalbehov inom ramen för Pelare 2:

- Kreditrelaterad koncentrationsrisk
- Kreditrisk i statsexponeringar
- Marknadsrisk, bestående av valutarisk, ränterisk i bankboken och spreadrisk
- Pensionsrisk

Enligt Finansinspektionens metod för bedömning av det totala kapitalbehovet ingår för Konsoliderad situation utöver detta även kapitalkonserveringsbufferten och den kontracykliska kapitalbufferten.

Det interna kapitalbehovet ger en bild av Konsoliderad situations aktuella ställning. För att säkerställa att Konsoliderad situation även framåtblickande är välkapitaliserad genomförs inom ramen för IKU:n även scenarioanalyser och stresstester. De grundläggande

Tabell 4.1. Utveckling av kapitaltäckningsmått

Mkr	Konsoliderad situation		Bankkoncern	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Kärnprimärkapital	18 740,3	17 749,3	14 633,1	13 639,3
Primärkapital	19 483,8	18 676,9	16 833,1	14 839,3
Supplementärt kapital	768,1	2 035,5	2 589,7	2 589,7
Kapitalbas	20 251,9	20 712,4	19 422,7	17 429,0
Riskexponeringsbelopp	121 827,0	113 283,1	104 924,9	95 927,8
Kapitalkrav	9 746,2	9 062,6	8 394,0	7 674,2
Kärnprimärkapitalrelation	15,4%	15,7%	13,9%	14,2%
Primärkapitalrelation	16,0%	16,5%	16,0%	15,5%
Total kapitalrelation	16,6%	18,3%	18,5%	18,2%
Kapitalkonserveringsbuffert	3 045,7	2 832,1	2 623,1	2 398,2
Kontracyklisk kapitalbuffert	3 045,7	2 265,7	2 623,1	1 918,6

förutsättningarna för stresstester ska beslutas i styrelsen minst en gång per år. Denna diskussion ska vara vägledande för verksamhetens fortsatta arbete med stresstester. Arbetet med stresstester utgår ifrån ett antal scenarier och dess påverkan på Konsoliderad situations risker. Grundscenariot har sin bas i affärsplanen och utgår från den mest troliga utvecklingen avseende volymer, resultat och kreditförluster. Antaganden i basscenariot stressas enligt en utveckling som för Konsoliderad situation innebär det mest ogynnsamma omvärldsförhållande som kan tänkas inträffa en gång vart 20-25 år. Syftet med det stressade scenariot är att säkerställa att kapitalbasen är av sådan storlek och sammansättning att den kan absorbera förluster som uppstår till följd av en svårartad finansiell påfrestning. Utvecklingen i detta scenario utgör underlag för beräkningen av en kapitalplaneringsbuffert genom att beakta förändringen i kapitalbehovet och kapitalbasen. Kapitalplaneringsbufferten utgör en del av kapitalbehovet till den del den överstiger kapitalkonserveringsbufferten.

Konsoliderad situation genomför även årligen en intern likviditetsutvärdering (ILU) i syfte att säkerställa en fullgod likviditetssituation, samt att strategier och processer för att hantera likviditetsrisken är robusta. Den interna likviditetsutvärderingen beskriver det internt bedömda likviditetsbehovet och den likviditetsreserv som Bankkoncernen förfogar över, i relation till den likviditets- och finansieringsrisk som Konsoliderad situation är exponerad mot.

4.2 KAPITALBAS

Kapitalbasen är summan av primärkapital och supplementärt kapital, efter avdrag för poster som anges i kapitaltäckningsreglerna.

Primärkapitalet består av institutets kärnprimärkapital och en begränsad andel eviga förlagslån (primärkapitalinstrument). Kärnprimärkapital utgörs av eget kapital enligt gällande redovisningsregler, med avdrag för vissa poster som definieras i kapitaltäckningsreglerna.

Supplementärt kapital utgörs främst av eviga och daterade lån med efterställd förmånsrätt.

Kärnprimärkapital

Eget kapital består av aktiekapital, tillskjutet kapital, reserver och årets resultat. Det egna kapitalet som ingår i kärnprimärkapitalet i Konsoliderad situation har under perioden ökat netto främst till följd av genererad vinst från Bankkoncernen. Resultatet får inräknas innan stämmobeslut endast efter godkännande från Finansinspektionen, efter att avdrag gjorts för föreslagen utdelning eller andra förutsebara kostnader samt att överskottet verifierats av bolagets revisorer. Ett avdrag för förväntad föreslagen utdelning från moderbolaget Länsförsäkringar AB tillaktieägarna uppgående till 700 Mkr har gjorts från kärnprimärkapitalet per årsskiftet.

Förändringar i eget kapital som kommer från kassaflödessäkringar ska inte påverka kapitalbasen varför denna effekt exkluderas. Kärnprimärkapitalet justeras även till följd av regulatoriska krav på försiktig värdering av poster värderade till verkligt värde. Justering för IRK-underskott, där reserveringar för kreditförluster i redovisningen understiger de i kapitaltäckningen förväntade förlusterna, ska ske inom kärnprimärkapitalet. I det fall de redovisningsmässiga reserveringarna överstiger det förväntade förlustbeloppet kan en begränsad del inräknas i det supplementära kapitalet. Utvärdering av IRK-överskott och IRK-underskott görs separat för den fallerade respektive icke-fallerade portföljen.

Kärnprimärkapitalet ska reduceras med avdrag för signifikanta innehav i finansiella företag om investerat kapital består av kärnprimärkapitalinstrument samt överstiger 10 procent av kärnprimärkapitalet brutto eller aggregerat med uppskjutna skattefordringar

17,65 procent av kärnprimärkapitalet netto. Belopp under tröskelvärdet riskvägs till 250 procent. Avdraget i Konsoliderad situation härrör från Länsförsäkringar AB:s innehav i försäkringssektorn.

Uppskjutna skattefordringar upptagna i balansräkningen ska reducera kärnprimärkapitalet om de uppfyller vissa kriterier och är över vissa tröskelvärden. De uppskjutna skattefordringar som finns per den 31 december 2019 föranleder inget avdrag men ingår i beräkningen av tröskelnivåer enligt ovan.

Andra avdrag från kärnprimärkapitalet som är applicerbara för Konsoliderad situation är immateriella tillgångar och goodwill. Efter tillämpliga avdrag uppgår kärnprimärkapitalet till 18 740 (17 749) Mkr.

Primärkapital

Övrigt primärkapital i den Konsoliderade situationen utgörs uteslutande av primärkapitaltillskott. Primärkapitaltillskott är en efterställd skuld som uppfyller vissa villkor för att få räknas som primärkapital vid beräkning av kapitalbasens storlek. Länsförsäkringar Bank har två emitterade primärkapitallån uppgående till 2 200 (1 200) Mkr. Vid sammanställning av den konsoliderade kapitalbasen får emellertid primärkapitalinstrument emitterade av Länsförsäkringar Bank endast ingå till den andel det krävs för att täcka Bankkoncernens primärkapitalkrav, inklusive Pelare 2 och buffertkrav. Medräkningsbart primärkapital uppgår till 743 (928) Mkr. Primärkapitalet i Konsoliderad situation har påverkats av ett ställningstagande som den europeiska bankmyndigheten (EBA) publicerade i november 2019 avseende medräkningsbara kapitalbasinstrument. EBA svarade på en inkommen fråga avseende hur kapitalbasinstrument ska tillgodoräknas i kapitalbasen på konsoliderad nivå. Svaret förtydligade tillämpningen av begränsningsreglerna avseende medräkningsbara kapitalbasinstrument i en konsoliderad situation. Förtydligandet från EBA har lett till att Konsoliderad situation per 31 december 2019 endast räknar med av Länsförsäkringar Bank externt emitterade kapitalbasinstrument till den andel kapitalet behövs för att täcka Länsförsäkringar Banks kapitalkrav, och inte som tidigare även dess dotterbolags.

Supplementärt kapital

Det supplementära kapitalet måste vara efterställt övriga fordringar på bolaget, med undantag av eget kapitalinstrument och primärkapitaltillskott. De tidsbundna förlagslånen som räknas in får inte heller vara säkerställda eller i någon form garanterade av emitterande institut eller institut inom den konsoliderade situationen.

Supplementärt kapital består av tidsbundna förlagslån emitterade av Länsförsäkringar Bank. Instrumenten är föremål för motsvarande regler som primärkapitalinstrument ovan, medräkningsbart supplementärkapital uppgick till 768 (2 036) Mkr. Beräkningen av medräkningsbart supplementärkapital i Konsoliderad situation är analogt till beräkningen av primärkapitalet och har därmed påverkats av samma omtolkning som primärkapitalet. I Tabell 4.2 presenteras kapitalbas och kapitalkrav.

Tabell 4.2 Kapitalbas och kapitalkrav

Mkr	Konsoliderad situation		Bankkoncernen	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Kärnprimärkapital: instrument och reserver				
Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	6 513,4	6 513,4	2 864,6	2 864,6
<i>varav: aktiekapital</i>	1 042,5	1 042,5	2 864,6	2 864,6
Ej utdelade vinstmedel (Balanserade vinstmedel)	14 818,0	11 613,1	11 740,8	10 545,9
Akkumulerat Övrigt totalresultat	4 220,9	4 938,9	234,0	314,1
Delårsresultat netto efter avdrag för förutsebara kostnader och utdelningar som har verifierats av personer som har en oberoende ställning	1 245,2	2 488,3	1 427,9	1 179,5
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar	26 797,4	25 553,7	16 267,3	14 904,1
Kärnprimärkapital: lagstiftningsjusteringar				
Ytterligare värdejusteringar	-63,0	-54,4	-60,5	-53,5
Immateriella tillgångar (netto efter minskning för tillhörande skatteskulder)	-1 968,3	-1 734,2	-1 252,0	-989,6
Reserver i verkligt värde relaterade till vinster eller förluster på kassaflödessäkringar	170,1	151,2	170,1	151,2
Negativa belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp	-491,8	-372,9	-491,8	-372,9
Institutets direkta, indirekta och syntetiska innehav av kärnprimärkapitalinstrument i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet har en väsentlig investering	-5 704,0	-5 794,1	-	-
Belopp som överskrider tröskelvärdet på 15 %	-	-	-	-
<i>varav: institutets direkta och indirekta innehav av kärnprimärkapitalinstrument i enheter i den finansiella sektorn när institutet har en väsentlig investering i de enheterna</i>	-	-	-	-
<i>varav: uppskjutna skattefordringar som uppstår till följd av temporära skillnader</i>	-	-	-	-
Sammanlagda lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-8 057,1	-7 804,4	-1 634,2	-1 264,8
Kärnprimärkapital	18 740,3	17 749,3	14 633,1	13 639,3
Primärkapitaltillskott: instrument				
Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	-	-	2 200,0	1 200,0
<i>varav: klassificerade som eget kapital enligt tillämpliga redovisningsstandarder</i>	-	-	2 200,0	1 200,0
Kvalificerande primärkapital som ingår i konsoliderat primärkapitaltillskott som utfärdats av dotterföretag och innehas av tredje part	743,4	927,6	-	-
Primärkapitaltillskott	743,4	927,6	2 200,0	1 200,0
Primärkapital (primärkapital = kärnprimärkapital + primärkapitaltillskott)	19 483,8	18 676,9	16 833,1	14 839,3
Supplementärkapital: instrument och avsättningar				
Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	-	-	2 589,7	2 589,7
Kvalificerande kapitalbasinstrument som ingår i konsoliderat supplementärkapital som utfärdats av dotterföretag och innehas av tredje part	768,1	2 035,5	-	-
Supplementärkapital	768,1	2 035,5	2 589,7	2 589,7
Totalt kapital (totalt kapital = primärkapital + supplementärkapital)	20 251,9	20 712,4	19 422,7	17 429,0
Totala riskvägda tillgångar	121 827,0	113 283,1	104 924,9	95 927,8
Kapitalrelationer och buffertar				
Kärnprimärkapital (som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet)	15,4%	15,7%	13,9%	14,2%
Primärkapital (som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet)	16,0%	16,5%	16,0%	15,5%
Totalt kapital (som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet)	16,6%	18,3%	18,5%	18,2%
Institutspecifika buffertkrav	9,5%	9,0%	9,5%	9,0%
<i>varav: krav på kapitalkonserveringsbuffert</i>	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
<i>varav: krav på kontryckisk kapitalbuffert</i>	2,5%	2,0%	2,5%	2,0%
<i>varav: krav på systemriskbuffert</i>	-	-	-	-
<i>varav: buffert för globalt systemviktigt institut eller för annat systemviktigt institut</i>	-	-	-	-
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert (som procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)	8,6%	10,3%	9,4%	9,5%

Uppställning av kapitalbasen enligt artikel 5 i EU-kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1423/2013.

Det finns inga poster som omfattas av bestämmelser som tillämpades före förordning (EU) nr 575/2013 eller några föreskrivna restvärden enligt den förordningen. Tomma rader i förordningens uppställningsmall har utelämnats för att ge en bättre överskådlighet.

I Tabell 4.3 presenteras utestående efterställda lån per 2019-12-31.

Tabell 4.3 Utestående efterställda lån 2019-12-31

Låntagare	Lånebelopp	Lånedatum	Återbetalningsdag	Förtida inlösen (brytdag)
Primärkapitaltillskott - Externa				
Länsförsäkringar Bank AB	1 200 Mkr	2015-06-09	Evigt	2020-06-09
Länsförsäkringar Bank AB	1 000 Mkr	2019-04-10	Evigt	2024-04-10
Supplementärt kapital - Externa				
Länsförsäkringar Bank AB	500 Mkr	2016-04-26	2026-04-26	2021-04-26
Länsförsäkringar Bank AB	1 000 Mkr	2016-04-26	2026-04-26	2021-04-26
Länsförsäkringar Bank AB	400 Mkr	2018-03-01	2028-03-01	2023-03-01
Länsförsäkringar Bank AB	700 Mkr	2018-03-01	2028-03-01	2023-03-01

Upplysningar om kapitalbas finns på Länsförsäkringar Bank ABs hemsida.

4.3 KAPITALKRAV

Riskexponeringsbelopp (REA)

För att beräkna REA tillämpas den avancerade interna riskklassificeringsmetoden (IRK) avseende hushållsexponeringar. För företagsexponeringar används den grundläggande IRK-metoden och för reserverande exponeringsklasser används schablonmetoden. Vid beräkning av kapitalkrav för operativ risk och kreditvärdighetsjusteringsrisk tillämpas schablonmetoden.

Som framgår av Tabell 4.5 uppgår det totala riskexponeringsbeloppet (REA) till 121 827 (113 283) Mkr i den Konsoliderade situationen, per den 31 december 2019. Ökningen av REA är främst hänförligt till fortsatt tillväxt i utlåning, främst mot hushåll i form av bolån, vilket även ökar REA enligt Finansinspektionens tillsynsåtgärder inom armen för artikel 458 CRR. Avseende operativa risker har REA ökat sedan föregående år på grund av den årliga uppdatering som görs av de intäkter som ingår i beräkningen enligt schablonmetoden.

Buffertkrav

Kapitalkonserveringsbufferten syftar till att kunna utnyttjas under kritiska perioder och ska uppgå till 2,5 procent av REA, vilket per den 31 december 2019 motsvarar 3 046 (2 832) Mkr. Den kontracykliska bufferten syftar till att stärka bankernas motståndskraft och se till att tillräckligt kapital finns för att upprätthålla kredittillgången i lägen av stress i det finansiella systemet. Finansinspektionen har under året höjt kravet avseende den kontracykliska kapitalbufferten från 2 till 2,5 procent, vilket per den 31 december 2019 motsvarar 3 046 (2 266) Mkr.

Tabell 4.4 Bruttosoliditetsgrad

Mkr	2019-12-31	2018-12-31
Bruttosoliditetsexponering mkr		
Derivat: Aktuell ersättningskostnad	7 708	5 278
Variationsmarginal	-2 569	-1 855
Derivat: Tillägg enligt marknadsvärderingsmetoden	3 818	3 454
Poster utanför balansräkningen, efter konverteringsfaktor	12 769	12 503
Övriga tillgångar	386 074	357 549
Avdraget tillgångsbelopp - primärkapital	-8 164	-7 901
Övriga justeringar	-29	-5
Summa Bruttosoliditetsexponering	399 608	369 022
Primärkapital	19 484	18 677
Bruttosoliditetsgrad	4,9%	5,1%

Båda buffertkraven ska täckas av kärnprimärkapital. Kapitalkravet i Pelare 1 för Konsoliderad situation uppgår till 13,0 procent (12,5) inklusive kapitalkonserveringsbufferten och den kontracykliska bufferten.

Internt bedömt kapitalbehov

Det internt bedömda kapitalbehovet består av minimikapitalkravet enligt Pelare 1 och kapitalbehov för risker hanterade inom Pelare 2. Per den 31 december 2019 uppgår det internt bedömda kapitalbehovet för den konsoliderade situationen till 11 710 (11 290) Mkr.

Kapitalbasen som möter kapitalbehovet enligt Pelare 1- och Pelare 2-kraven, inklusive buffertkrav, uppgår till 20 252 Mkr.

4.4 BRUTTOSOLIDITETSGRAD

Bruttosoliditetsgrad är ett icke-riskbaserat mått som sätter ett golv för hur lågt kapitalkravet kan falla relativt en banks bruttotillgångar. Bruttosoliditetsgraden per den 31 december 2019 uppgick till 4,9 (5,1) procent.

4.5 NYA OCH ÄNDRADE REGLER

Kapitaltäckningsregler

Kommande förändringar i kapitaltäckningsreglerna

Under 2019 antog EU ändringar i förordningar och direktiv i fråga om kapitaltäckning och hantering av banker i kris. Förändringarna omfattar såväl ändringar och kompletteringar i tillsynsförordningen, kapitaltäckningsdirektivet och krishanteringsdirektivet. Förändringarna av regelverken går under samlingsnamnet Bankpaketet. Vissa delar av Bankpaketet behöver införas i svensk rätt innan de träder i

kraft. Regeringen presenterade under slutet av 2019 ett betänkande på hur dessa förslag på lagändringar ska anpassas och kompletteras i svensk rätt. De föreslagna ändringarna i tillsynsförordningen innehåller bland annat ett bindande minimikrav på bruttosoliditetsgrad och stabil nettofinansieringskvot. Vidare föreslås nya metoder för beräkning av motpartsrisk och striktare regler kring stora exponeringar. Det nya direktivförslaget innehåller bland annat ett reviderat Pelare 2-ramverk. Åtgärder i bankpaketet ska bidra till att på EU-nivå genomföra riskreducerande globala standarder men är också en del av att fullborda bankunionen och väntas träda i kraft under 2020/2021.

Arbetet med slutförandet av Basel 3-regelverket fortgår. EU-kommissionen publicerade under 2019 en remiss kring hur slutförandet av Basel 3 bör genomföras. Synpunkter på denna remiss kommer att fungera som ett viktigt bidrag för EU-kommissionen i arbetet med att ta fram ett konkret lagförslag som förväntas komma under 2020. Förslaget innebär stora förändringar för bankerna och innehåller bland annat begränsningsregler för användandet av interna modeller, ändringar i schablonmetoderna för såväl kreditrisk och operativ risk samt införande av ett kapitalgolvt på 72,5 procent. Kapitalgolvet innebär att de riskvägda tillgångarna för en bank som tillämpar interna modeller totalt sett inte får vara lägre än 72,5 procent av det riskvägda beloppet beräknat enligt schablonmetoden. Syftet med ändringarna är att införa enhetliga kapitalkrav och minska risken för omotiverade skillnader mellan länder och banker. Reglerna ska också öka jämförbarheten mellan bankerna. De nya reglerna förväntas träda i kraft 2022 med en infasningsperiod om fem år.

Vidare har Europeiska Bankmyndigheten (EBA) skjutit upp genomförandet av vissa nya krav avseende interna modeller i den så kallade IRK-översynen. Syftet med översynen är att säkerställa konsekventa resultat i de interna modellerna och att de riskvägda exponeringarna blir mer jämförbara mellan banker. De nya standarderna omfattar bland annat ny fallissemangsdefinition samt estimering av PD och LGD vilka kommer att införas senast 2021. Sammantaget kommer detta betyda omfattande förändringar för många banker.

Ökat kapitalkrav för utlåning till kommersiella fastigheter

I början av 2020 beslutade Finansinspektionen (FI) om att införa ökade kapitalkrav i pelare 2 avseende utlåning till kommersiella fastigheter. Beslutet baserades på det förslag som FI lämnade i slutet av 2019 och innebär att utlåning till kommersiella fastigheter och kommersiella bostadsfastigheter åsätts en riskvikt om 35 procent respektive 25 procent. Det nya kravet väntas ha liten påverkan på kapitaltäckningen och träder i kraft i samband med att Finansinspektionen bedömer kapitalkravet inom ramen för den årliga översyn- och utvärderingsprocessen under 2020.

Nya EU-regler för säkerställda obligationer

I november 2019 beslutade EU om ett nytt regelverk avseende säkerställda obligationer bestående av ett nytt direktiv och en förordning om ändring av kapitaltäckningsförordningen. Det nya regelverket är ett led i EU-kommissionens arbete med att fördjupa kapitalmarknadsunionen bl a för att marknaden för säkerställda

obligationer inte är lika utvecklad i alla EU-länder. Syftet med regelverket är att skapa enhetliga regelverk för säkerställda obligationer inom EU. Direktivet är en reglering på minimiharmoniseringsnivå som baseras på nationella system för att inte äventyra de befintliga marknadernas funktionssätt. Förslaget innebär bl a att ett särskilt krav på likviditetsbuffert som är kopplad till säkerhetsmassan införs, där likviditetsbufferten ska täcka obligationens nettoutflöde för en period om 180 dagar. Vidare föreslås ett högre matchningskrav till vilken grad säkerhetsmassans värde ska överstiga det nominella värdet på säkerställda obligationer. Kravet höjs från dagens nivå på 2 procent till 5 procent. För att införa direktivet och ändringarna av förordningen krävs anpassningar av svensk rätt. Regeringen beslutade i december 2019 att tillsätta en särskild utredare för att lämna förslag till lagändringar senast den 31 oktober 2020. Det nya direktivet förväntas träda i kraft 2021.

Krishantering

Sverige har sedan 2016 nya regler för hantering av krisande banker. Reglerna utgår från det så kallade krishanteringsdirektivet, Europaparlamentets och rådets direktiv (2014/59/EU). Ett viktigt syfte är att förhindra att problem hos banker blir en belastning för skattebetalarna. Reglerna skapar ett särskilt förfarande för att hantera en bank som hamnar i kris utan att försätta den i konkurs. Förfarandet kallas för resolution. Resolution medför att staten genom Riksgälden tar över den problemdrabbade banken. Riksgälden har ett antal verktyg att tillgå för att rekonstruera eller avveckla banker under ordnade former. För att möjliggöra resolution på ett effektivt sätt har Riksgälden upprättat resolutionsplaner för de institut som de anser har kritisk verksamhet för det finansiella systemet. Som ett led i Riksgäldens planeringsarbete ska de fastställa ett krav på nedskrivningsbara skulder som kan användas för att täcka förluster i ett krisdrabbat institut. Riksgälden meddelade i december 2019 sitt beslut avseende resolutionsplaner samt minimikrav på nedskrivningsbara skulder (MREL) för de institut som bedriver verksamhet som anses kritisk för det finansiella systemet, däribland Länsförsäkringar Bank. Riksgälden beslutade om ett minimikrav på nedskrivningsbara skulder på grupp-nivå. De utgivna skulder som får användas för att uppfylla kravet ska vara utgivna av Länsförsäkringar Bank. Därutöver fattade Riksgälden även beslut om ett minimikrav för de enskilda instituten, Länsförsäkringar Bank, Länsförsäkringar Hypotek och Wasa Kredit. Riksgäldens beslut om MREL avser endast storleken på minimikravet. Utöver beslutet har Riksgälden valt att tillämpa ett antal principer (som inte är en del av beslutet) för hur minimikravet bör uppfyllas. Bland annat ska minimikravet på grupp-nivå uppfyllas med en viss andel skulder (skuldandelsprincipen) samt att kravet från och med 2022 ska uppfyllas helt med efterställda instrument (efterställningsprincipen). MREL för Konsoliderad situation uppgår till 6,2 procent av totala skulder och kapitalbas. Per 2019-12-31 hade Länsförsäkringar Bank 29,4 Mdkr i medräkningsbara skulder med en återstående löptid överstigande ett år utestående, vilket med god marginal överskred minimikravet.

Länsförsäkringar Bank följer den regulativa utvecklingen och har god beredskap och är väl kapitaliserad för kommande förändringar även om det i detta skede är oklart vilka effekterna blir i termer av ett kapitalkrav.

Tabell 4.5 Kapitalkrav och riskexponeringsbelopp

Mkr	Konsoliderad situation 2019-12-31		Konsoliderad situation 2018-12-31		Bankkoncernen 2019-12-31		Bankkoncernen 2018-12-31	
	Risikexpo- ningsbelopp	Kapital- krav	Risikexpo- ningsbelopp	Kapital- krav	Risikexpo- ningsbelopp	Kapital- krav	Risikexpo- ningsbelopp	Kapital- krav
Kreditrisk enligt schablonmetoden								
Instituts exponeringar	1 916,9	153,4	1 344,9	107,6	1 872,7	149,8	1 303,1	104,2
Företags exponeringar	2 289,2	183,1	2 041,3	163,3	2 290,7	183,3	2 039,2	163,1
Hushållsexponeringar	2 111,0	168,9	1 978,8	158,3	2 111,0	168,9	1 978,8	158,3
Fallerade exponeringar	26,5	2,1	20,0	1,6	26,5	2,1	20,0	1,6
Poster med hög risk	0,4	0,0	0,4	0,0	0,4	0,0	0,4	0,0
Säkerställda obligationer	3 635,0	290,8	3 060,1	244,8	3 384,2	270,7	2 971,0	237,7
Aktieexponeringar	6 220,8	497,7	5 971,7	477,7	102,1	8,2	78,4	6,3
Övriga poster	3 366,5	269,3	4 736,3	378,9	1 279,5	102,4	1 014,9	81,2
Summa kapitalkrav och riskexponeringsbelopp	19 566,2	1 565,3	19 153,6	1 532,3	11 067,0	885,4	9 405,9	752,5
Kreditrisk enligt IRK-metoden								
Hushållsexponeringar								
Fastighetskrediter, små och medelstora företag	2 616,4	209,3	1 932,1	154,6	2 616,4	209,3	1 932,1	154,6
Fastighetskrediter, övriga	15 567,8	1 245,4	14 841,4	1 187,3	15 567,8	1 245,4	14 841,4	1 187,3
Övriga hushållsexponeringar, små och medelstora företag	4 573,5	365,9	4 332,5	346,6	4 573,5	365,9	4 332,5	346,6
Övriga hushållsexponeringar	7 193,6	575,5	6 879,4	550,4	7 193,6	575,5	6 879,4	550,4
Summa hushållsexponeringar	29 951,3	2 396,1	27 985,3	2 238,8	29 951,3	2 396,1	27 985,3	2 238,8
Företags exponeringar	8 689,1	695,1	7 496,3	599,7	8 689,3	695,1	7 496,3	599,7
Summa kapitalkrav och riskexponeringsbelopp	38 640,4	3 091,2	35 481,6	2 838,5	38 640,7	3 091,3	35 481,6	2 838,5
Operativa risker								
Schablonmetoden	13 543,1	1 083,4	12 305,6	984,4	5 140,0	411,2	4 697,9	375,8
Summa kapitalkrav för operativa risker	13 543,1	1 083,4	12 305,6	984,4	5 140,0	411,2	4 697,9	375,8
Kreditvärdighetsjustering schablonmetoden	1 458,1	116,6	1 323,4	105,9	1 458,1	116,6	1 323,4	105,9
Ytterligare riskexponeringsbelopp enligt Artikel 458 CRR	48 619,2	3 889,5	45 018,9	3 601,5	48 619,2	3 889,5	45 018,9	3 601,5
Summa kapitalkrav och riskexponeringsbelopp	121 827,0	9 746,2	113 283,1	9 062,6	104 924,9	8 394,0	95 927,8	7 674,2

5 | Kreditrisk

Med kreditrisk avses risken att en motpart inte kan fullgöra sina förpliktelser och att eventuella säkerheter inte täcker fordran så att en ekonomisk förlust uppstår.

5.1 RISKAPTIT

Risktagande avseende kreditrisk är baserad på en sund kreditprocess och kreditportföljen är väl diversifierad med en sammantaget låg riskexponering. Risken begränsas inom ramen för Konsoliderad situations fastställda aptiter och risklimiter.

5.2 RISKHANTERING

I detta avsnitt presenteras kreditprocess, riskklassificeringssystem samt metod för beräkning av Konsoliderad situations kapitalkrav för kreditrisk.

5.2.1 Kreditprocessen

Bankverksamheten har höga krav på kundurvalet, kundernas återbetalningsförmåga samt säkerheternas beskaffenhet.

Länsförsäkringar Bank ansvarar för att kreditgivningen sker på ett enhetligt sätt utifrån styrelsens fastställda riktlinjer som utgör grunden för en gemensam syn på kreditgivning. Löpande uppföljning och kvalitetsgranskning sker av utlåningsportföljen och kredittagarnas återbetalningsförmåga. I kombination med ett systemstöd för riskklassificering leder detta till en balanserad och konsekvent kreditgivning.

Det av styrelsen fastställda kreditregelverket bildar grund för all kreditgivning som sker. Kreditens storlek och risknivå avgör beslutsnivån, där den högsta instansen är styrelsen och den lägsta instansen är ett rådgivarbeslut. Beviljningsmandatet för respektive beslutinstans fastställs i kreditregelverket.

Kreditregelverket fastställer även minimikrav för underliggande dokumentation gällande kreditbeslut. Uppföljning av att kreditregelverket efterlevs sker löpande. Kreditregelverket och kreditprocessen i kombination med en lokal kund- och marknadskänedom skapar en utlåningsportfölj med en hög kreditkvalitet.

Miljö- och klimatrisker

Miljörisker och miljöansvar för lantbruk och företag regleras i ett omfattande externt regelverk med ett antal olika tillsynsmyndigheter. I kreditberedningen för näringskrediter görs en analys av hållbarhets- och miljörisker, utifrån punkter om exempelvis tillståndspliktig och icke tillståndspliktig verksamhet samt övrig bedömning av företagets verksamhet. Riskerna följs sedan upp i årsomsättningarna.

5.2.2 Riskklassificeringssystemet

Inom riskområdet kreditrisk används en intern riskklassificeringsmetod, IRK-metod, för att beräkna kapitalkravet för kreditrisk. Denna följer de krav som CRR ställer och utgör grunden i riskklassificeringssystemet. Riskklassificeringssystemet är en central del av kreditprocessen och består av metoder, modeller, processer, kontroller och IT-system för att stödja och vidareutveckla kvantifieringen av kreditrisker. Specifikt används riskklassificeringssystemet vid:

- Kreditprocessen för riskbedömning och kreditbeslut
- Beräkning av kreditförlustreserveringar
- Beräkning av riskjusterad avkastning

- Uppföljning och rapportering till ledning och styrelse
- Kapitalkravsberäkning
- Kapitalallokering

Nedan beskrivs några centrala begrepp inom riskklassificeringssystemet:

Exponering vid fallissemang (EAD)

Exponering vid fallissemang är det exponeringsbelopp som motparten förväntas ha utnyttjat vid ett fallissemang. För åtaganden i balansräkningen definieras EAD som kapitalsskuld plus upplupna och förfallna ej betalda räntor och avgifter. För åtaganden utanför balansräkningen beräknas EAD genom användandet av en konverteringsfaktor, se nedan.

Sannolikheten för fallissemang (PD)

Sannolikheten för fallissemang är sannolikheten att en motpart fallerar inom tolv månader. En motpart anses vara fallerad om den har en betalning som är mer än 60 dagar sen¹⁾. Vidare anses en motpart vara fallerad om det finns anledning att på andra grunder förvänta sig att motparten ej kan leva upp till sina åtaganden. Bankkoncernen har erhållit tillstånd från Finansinspektionen att tillämpa en ny fallissemangsdefinition som uppfyller de förtydligande kraven i EBA:s riktlinjer⁴⁾, den nya definitionen kommer att implementeras under första halvåret 2020.

För varje motpart beräknas ett initialt PD som justeras för att avspegla den genomsnittliga fallissemangsandelen över konjunkturcykler. Slutligen adderas en säkerhetsmarginal till PD för att säkerställa att risken inte underskattas. Efter beräkningen av PD rangordnas samtliga icke fallerade motparter och delas in i elva riskklasser.

Vid utvecklingen av modeller för skattning av PD har hänsyn tagits till vilken information som är mest relevant för respektive motpartsslag. PD-estimatet för hushållsexponeringar skattas helt via metoder baserade på prediktiv statistisk analys medan PD-estimatet för företagsexponeringar baseras på prediktiv statistisk analys i kombination med kvalitativ bedömning. I riskmodellerna beaktas både intern och extern information.

Förlust givet fallissemang (LGD)

Förlust givet fallissemang definieras som den förväntade förlustandelen av den totala motpartsexponeringen givet fallissemang.

För avancerad IRK används interna estimat på LGD, vilka baseras på intern information om bland annat förlustgrad, belåningsgrad och produkttyp. För att säkerställa att LGD inte underskattas adderas en säkerhetsmarginal till estimaten innan de slutligen justeras för att återspegla förlustandelen i en lågkonjunktur.

Konverteringsfaktor (KF)

Konverteringsfaktorn används för att beräkna hur stor del av åtaganden utanför balansräkningen som förväntas ha utnyttjats av motparten vid ett fallissemang. För avancerad IRK beräknas interna estimat av KF, vilka baseras på intern information om bland annat realiseringsgrad, utnyttjandegrad och typ av produkt. För att säkerställa att KF inte underskattas adderas en säkerhetsmarginal till estimaten.

¹⁾ För Wasa Kredit tillämpas 90 dagar.

⁴⁾ EBA/GL/2016/07 Riktlinjer för tillämpningen av fallissemang i artikel 178 i förordning (EU) nr 575/2013

Validering

Riskklassificeringssystemet valideras årligen i sin helhet i enlighet med gällande regelverk samt fastställda interna riktlinjer. De kvantitativa riskmodeller som tillämpas vid riskestimering utvärderas utifrån prediktiv förmåga och riskdifferentierande egenskaper. Stor vikt läggs även vid riskmodellernas stabilitet över tid. Utöver de rent kvantitativa aspekterna av riskklassificeringssystemet utvärderas användning och integration i verksamheten för att säkerställa att kreditrisken beaktas konsekvent och enhetligt. Valideringen genomförs i sin helhet av avdelningen för Risk Management.

5.2.3 Metod för beräkning av på kapitalkrav för kreditrisk

Detta avsnitt ger en överblick över vilka exponeringar som beräknas med respektive metod (Schablon- och IRK-metod) samt vid vilka tidpunkter IRK-tillstånd erhållits för respektive portfölj.

Schablonmetoden (SA)

Exponeringar beräknade enligt Schablonmetoden utgörs främst av exponeringar mot stater och institut samt innehav i säkerställda obligationer. Samtliga innehav i värdepapper har mycket hög kreditvärdighet.

Intern riskklassificeringsmetod (IRK)

Idag tillämpas IRK-metoden för utlåning mot exponeringsklasserna hushåll och företag²⁾. För exponeringsklass företag tillämpas grundläggande IRK-metod där PD skattas med interna modeller medan föreskrivna värden används för LGD och KF. IRK-tillstånd har erhållits eller ansökts om enligt följande:

- December 2006 erhöles tillstånd från Finansinspektionen att tillämpa IRK-metod för hushållsexponeringar. Denna metod tillämpas vid beräkning av kapitalkrav sedan februari 2007.
- December 2009 erhöles tillstånd att tillämpa grundläggande IRK vid beräkning av kapitalkrav för kreditrisk avseende företag med lantbruksverksamhet, dvs. huvuddelen av företagsportföljen. Denna metod tillämpas sedan mars 2010.
- Maj 2012 erhöles tillstånd att tillämpa IRK för samtliga företagsexponeringar, exklusive Wasa Kredit AB. Detta tillämpas sedan juni 2012.
- April 2015 erhöles Länsförsäkringar Bank AB och dotterbolaget Länsförsäkringar Hypotek AB tillstånd från Finansinspektionen att ändra sin IRK-modell för beräkning av förlust givet fallissemang (LGD) för utlåning mot säkerhet i fastighet för privatpersoner. Denna modell tillämpas vid beräkning av kapitalkrav sedan maj 2015.

- April 2015 erhöles Länsförsäkringar Bank AB med dotterbolagen Länsförsäkringar Hypotek AB och Wasa Kredit AB godkännande att för samtliga IRK-portföljer i Bankkoncernen ändra beloppsgränsen för vad som ska klassificeras som hushålls- respektive företagsexponering. Den nya beloppsgränsen tillämpas vid beräkning av kapitalkrav sedan maj 2015.
- Mars 2019 erhöles tillstånd från Finansinspektionen att justera PDTTC-nivåerna i företagsmodellerna för att möta kraven i Finansinspektionens nya direktiv³⁾.
- November 2019 erhöles tillstånd från Finansinspektionen att tillämpa ny fallissemangsdefinition för Konsoliderad situation för att möta kraven i Finansinspektionens nya direktiv. Den nya definitionen kommer att implementeras under det första halvåret 2020.

Följande IRK-ansökningar har återtagits under året:

- Februari 2017 skickades en ansökan till Finansinspektionen om tillstånd att justera PDTTC-nivåerna i privatmodellerna för att möta kraven i Finansinspektionens nya direktiv³⁾. Ansökan återtog i juli 2019.

5.3 KREDITKVALITET

I detta avsnitt beskrivs Konsoliderad situations kreditriskexponering utifrån metod, exponeringsklass, geografisk fördelning samt branschfördelning. För IRK-exponering redovisas även exponering fördelad enligt riskklass, samt en utvärdering av kreditriskmodeller.

IRK-exponering mot hushåll har ökat med 21 082 Mkr (7,6 procent) medan exponeringen mot företag ökat med 130 Mkr (0,6 procent). Orsaken till detta är främst en volymtillväxt avseende bolån inom hushållssegmentet. Volymtillväxten har skett med bibehållen nivå på riskvikten vilket redovisas i Tabell 5.1.

²⁾ Vissa exponeringar inom Wasa Kredit där Schablonmetoden tillämpas ingår i den av Finansinspektionen godkända uttullningsplanen för IRK.

³⁾ Se Finansinspektionens promemoria: "FI:s tillsyn över bankernas beräkningar av riskvikter för företagsexponeringar".

Tabell 5.1 Exponering per exponeringsklass

Mkr	2019-12-31			2018-12-31			Genomsnitt ¹⁾		
	Ursprunglig exponering	EAD	Riskvikt (%)	Ursprunglig exponering	EAD	Riskvikt (%)	Ursprunglig exponering	EAD	Genomsnittlig Riskvikt (%)
Schablonmetoden									
Nationella regeringar eller centralbanker	19 814	21 237	0	18 987	20 280	0	23 344	24 718	0
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	192	4 757	0	196	4 424	0	197	4 625	0
Exponeringar mot offentliga organ	1 593	0	0	1 355	0	0	1 546	0	0
Multilaterala utvecklingsbanker	2 339	2 339	0	1 555	1 555	0	2 033	2 033	0
Institut	17 068	6 655	29	13 702	4 735	28	27 684	6 740	28
Företag	2 554	2 531	90	2 287	2 275	90	2 393	2 376	90
<i>varau SME</i>	1 645	1 634	85	1 497	1 492	84	1 575	1 568	85
Hushåll	4 433	2 817	75	4 115	2 639	75	4 343	2 769	75
<i>varau SME</i>	11	11	58	2	2	58	7	7	58
Fallerade exponeringar	60	25	108	45	18	112	57	24	110
Säkerställda obligationer	36 350	36 350	10	30 601	30 601	10	35 090	35 090	10
Exponering med särskilt hög risk	0	0	-	0	0	-	0	0	-
Aktieexponeringar	2 542	2 542	245	2 428	2 428	246	2 476	2 476	245
Övriga poster	3 271	3 271	103	4 672	4 672	101	4 705	4 705	102
Totalt, Schablonmetoden	90 216	82 524	24	79 943	73 627	26	103 868	85 556	24
IRK-metoden									
Företag	20 456	20 271	43	20 333	20 141	37	20 586	20 397	42
<i>varau SME</i>	20 444	20 262	43	20 323	20 133	37	20 574	20 388	42
Hushåll	301 591	297 194	10	279 813	276 112	10	295 926	291 355	10
<i>varau SME</i>	24 151	24 129	11	36 877	36 412	17	23 482	23 459	10
<i>varau med säkerhet i fastighet</i>	270 822	267 213	7	250 123	247 169	7	265 308	261 523	7
<i>varau övriga hushållskrediter</i>	30 769	29 980	39	29 690	28 943	39	30 618	25 696	45
Totalt, IRK-metoden	322 047	317 465	12	300 146	296 253	12	316 512	311 752	12
Totalt	412 263	399 989	15	380 089	369 880	15	420 380	397 308	15

¹⁾ Genomsnittlig exponering och riskvikt under 2019, beräknat per kvartal.

Tabell 5.2 visar hur exponeringen fördelar sig på exponeringsklass och bransch baserat på NACE-koder.

Tabell 5.2 Exponering per bransch och exponeringsklass, IRK

	Jordbruk, skogsbruk och fiske	Gruvor och mineralutvinningsindustri	Tillverkningsindustri	El-, gas- och värmeverk	Vattenverk; Reningsverk o.d., avfallsanläggningar	Bygghandelsindustri	Handel; serviceverksamheter för motorfordon och motorcyklar	Transport- och magasineringsföretag	Hotell och restauranger	Informations- och kommunikationsföretag	Kreditinstitut och försäkringsbolag	Fastighetsbolag och fastighetsförvaltare	Företag inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik och andra stödtjänster	Civila myndigheter och försvar	Utbildningsväsendet	Enheter för vård och omsorg, socialtjänst	Enheter för kultur, nöje och fritid	Övrigt	TOTAL		
2019-12-31, Mkr																					
Schablonmetoden																					
Nationella regeringar eller centralbanker	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10 177	0	0	0	11 060	0	0	0	0	21 237		
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	4 620	66	61	2	0	4 757		
Exponeringar mot offentliga organ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Multilaterala utvecklingsbanker	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 339	0	0	0	0	0	0	0	0	2 339		
Institut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6 655	0	0	0	0	0	0	0	0	6 655		
Företag	279	12	424	7	46	427	356	268	57	30	57	79	158	203	0	51	16	33	2 531		
<i>varav SME</i>	274	9	212	0	14	338	121	217	31	8	53	40	76	174	0	39	0	2	1 634		
Hushåll	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 817		
<i>varav SME</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11		
Fallerade exponeringar	0	0	0	0	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25		
Säkerställda obligationer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36 350	0	0	0	0	0	0	0	0	36 350		
Exponering med särskilt hög risk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Aktieexponeringar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 417	0	0	3	0	0	0	0	0	2 542		
Övriga poster	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	0	0	0	129	0	0	0	0	3 271		
Totalt Schablonmetoden	279	12	424	7	48	428	358	269	57	30	58 007	79	158	206	15 809	117	77	35	13	6 111	82 524
IRK-metoden																					
Företag	11 513	6	296	12	4	598	481	89	122	33	101	6 356	178	153	0	24	48	61	65	131	20 271
<i>varav SME</i>	11 513	6	296	5	4	598	481	89	122	33	101	6 356	178	151	0	24	48	61	65	131	20 262
Hushåll	23 402	42	2 131	68	100	5 923	3 378	1 960	1 123	1 214	110	2 202	4 276	1 502	0	1 248	982	2 191	1 870	243 472	297 194
<i>varav SME</i>	20 860	38	1 506	11	82	4 127	1 915	1 622	825	272	71	1 813	1 262	830	0	300	266	708	468	1 304	38 280
<i>varav med säkerhet i fastighet</i>	20 532	7	813	59	19	2 568	1 715	445	349	984	49	1 766	3 419	799	0	1 063	793	1 837	1 546	228 450	267 213
<i>varav övrig exponering</i>	2 870	35	1 318	9	81	3 355	1 663	1 515	774	230	61	436	857	703	0	185	189	354	324	15 021	29 980
Totalt IRK-metoden	34 915	48	2 427	80	104	6 521	3 859	2 049	1 245	1 247	211	8 558	4 454	1 655	0	1 272	1 030	2 252	1 935	243 603	317 465
Totalt	35 194	60	2 851	87	152	6 949	4 217	2 318	1 302	1 277	58 218	8 637	4 612	1 861	15 809	1 389	1 107	2 287	1 948	249 714	399 989

Tabell 5.2 Exponering per bransch och exponeringsklass, IRK, forts.

2018-12-31, Mkr	Jordbruk, skogsbruk och fiske	Gruvor och mineralutvinningsindustri	Tillverkningsindustri	El- ,gas- och värmeverk	Vattenverk; Reningsverk o. d., avfallsanläggningar	Byggindustri	Handel; serviceverksädder	Transport- och serviceverksädder för motorfordon och motorcyklar	Hotell och restauranger	Informations- och kommunikationsföretag	Kreditinstitut och försäkringsbolag	Fastighetsbolag och fastighetsförvaltare	Företag inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik och andra stödtjänster	Civila myndigheter och försvaret	Utbildningsväsendet	Enheter för vård och omsorg, socialtjänst	Enheter för kultur, nöje och fritid	Andra serviceföretag	Övrigt	TOTAL	
Schablonmetoden																					
Nationella regeringar eller centralbanker	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9 719	0	0	0	10 561	0	0	0	0	0	20 280	
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 288	76	60	0	0	0	0	4 424	
Exponeringar mot offentliga organ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Multilaterala utvecklingsbanker	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 555	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 555	
Institut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 735	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 735	
Företag	213	17	450	7	51	371	369	217	74	27	61	56	137	153	0	30	10	21	11	0	2 275
<i>varav SME</i>	211	16	283	0	24	336	144	158	43	0	56	10	59	114	0	26	0	1	11	0	1 492
Hushåll	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 639	2 639
<i>varav SME</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Fallerade exponeringar	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	18
Säkerställda obligationer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30 601	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30 601
Exponering med särskilt hög risk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aktieexponeringar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 308	0	0	3	0	0	0	0	0	0	117	2 428
Övriga poster	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	0	0	184	0	0	0	0	0	4 470	4 672
Totalt Schablonmetoden	213	17	450	7	51	371	371	217	74	27	48 997	56	137	156	15 033	106	70	21	11	7 242	73 627
IRK-metoden																					
Företag	11 510	2	286	11	1	532	414	101	95	27	93	6 566	149	180	0	29	24	51	70	0	20 141
<i>varav SME</i>	11 510	2	286	4	1	532	414	101	95	27	93	6 566	149	180	0	29	24	51	70	0	20 133
Hushåll	22 737	38	2 209	72	77	5 663	3 369	2 027	1 059	1 201	123	2 191	4 078	1 378	1	1 128	930	2 068	1 761	224 004	276 112
<i>varav SME</i>	19 439	34	1 502	12	65	3 905	1 833	1 667	788	242	78	1 750	1 190	761	0	275	278	714	449	1 429	36 412
<i>varav med säkerhet i fastighet</i>	19 903	7	924	64	10	2 395	1 745	468	307	990	51	1 739	3 256	705	0	944	760	1 682	1 429	209 792	247 169
<i>varav övrig exponering</i>	2 834	32	1 285	7	67	3 268	1 624	1 559	752	211	73	452	822	673	0	184	170	386	333	14 211	28 943
Totalt IRK-metoden	34 247	40	2 495	83	78	6 195	3 783	2 128	1 153	1 228	216	8 757	4 227	1 558	1	1 156	955	2 119	1 831	224 004	296 253
Totalt	34 460	57	2 945	90	129	6 566	4 154	2 345	1 227	1 255	49 213	8 813	4 364	1 714	15 034	1 262	1 025	2 140	1 842	231 246	369 880

Tabell 5.3 visar kreditriskexponeringen fördelad per exponeringsklass och region. Av den totala kreditriskexponeringen på 399 989 Mkr utgör 96,9 procent exponering mot Sverige.

Tabell 5.3 Exponering per region och exponeringsklass

2019-12-31, Mkr	Sverige	Danmark	Finland	Norge	Schweiz	Tyskland	Total
Schablonmetoden							
Nationella regeringar eller centralbanker	19 346	-	190	-	-	1 700	21 237
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	4 274	170	313	-	-	-	4 757
Multilaterala utvecklingsbanker	2 339	-	-	-	-	-	2 339
Institut	2 059	1 743	2 071	539	243	-	6 655
Företag	2 531	-	-	-	-	-	2 531
<i>varav SME</i>	1 634	-	-	-	-	-	1 634
Hushåll	2 817	-	-	-	-	-	2 817
<i>varav SME</i>	11	-	-	-	-	-	2
Fallerade exponeringar	25	-	-	-	-	-	25
Exponering med särskilt hög risk	-	-	-	-	-	-	-
Säkerställda obligationer	30 758	4 739	853	-	-	-	36 350
Aktieexponeringar	2 542	-	-	-	-	-	2 542
Övriga poster	3 271	-	-	-	-	-	3 271
Totalt Schablonmetoden	69 962	6 652	3 427	539	243	1 700	82 524
IRK-metoden							
Företag	20 271	-	-	-	-	-	20 271
<i>varav SME</i>	20 262	-	-	-	-	-	20 262
Hushåll	297 194	-	-	-	-	-	297 194
<i>varav SME</i>	24 129	-	-	-	-	-	24 129
<i>varav med säkerhet i fastighet</i>	267 213	-	-	-	-	-	267 213
<i>varav övrig exponering</i>	29 980	-	-	-	-	-	29 980
Totalt IRK-metoden	317 465	-	-	-	-	-	317 465
Totalt	387 427	6 652	3 427	539	243	1 700	399 989
2018-12-31, Mkr							
Schablonmetoden							
Nationella regeringar eller centralbanker	18 934	-	52	-	-	1 294	20 280
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	4 363	61	-	-	-	-	4 424
Multilaterala utvecklingsbanker	1 555	-	-	-	-	-	1 555
Institut	1 405	1 431	1 665	196	38	-	4 735
Företag	2 275	-	-	-	-	-	2 275
<i>varav SME</i>	1 492	-	-	-	-	-	1 492
Hushåll	2 639	-	-	-	-	-	2 639
<i>varav SME</i>	2	-	-	-	-	-	2
Fallerade exponeringar	18	-	-	-	-	-	18
Exponering med särskilt hög risk	-	-	-	-	-	-	-
Säkerställda obligationer	26 803	3 594	-	204	-	-	30 601
Aktieexponeringar	2 428	-	-	-	-	-	2 428
Övriga poster	4 672	-	-	-	-	-	4 672
Totalt Schablonmetoden	65 092	5 086	1 717	400	38	1 294	73 627
IRK-metoden							
Företag	20 141	-	-	-	-	-	20 141
<i>varav SME</i>	20 133	-	-	-	-	-	20 133
Hushåll	276 112	-	-	-	-	-	276 112
<i>varav SME</i>	36 412	-	-	-	-	-	36 412
<i>varav med säkerhet i fastighet</i>	247 169	-	-	-	-	-	247 169
<i>varav övrig exponering</i>	28 943	-	-	-	-	-	28 943
Totalt IRK-metoden	296 253	-	-	-	-	-	296 253
Totalt	361 345	5 086	1 717	400	38	1 294	369 880

All exponering inom IRK återfinns i Sverige och i Tabell 5.4 presenteras exponering per län. Exponeringen är väl fördelad över landet med viss koncentration till storstadsområden inom Stockholms-, Skåne- och Västra Götalands län. Exponering med säkerhet i fastighet uppgår till 284 Mdkr av totalt 317 Mdkr per den 31 december 2019.

Tabell 5.4 Fördelning av IRK-exponering per län

Mkr	2019-12-31				2018-12-31			
	Total		Varav exponering med säkerhet i fastighet		Total		Varav exponering med säkerhet i fastighet	
Län	EAD	Andel (%)	EAD	Andel (%)	EAD	Andel (%)	EAD	Andel (%)
Blekinge län	6 479	2,0	5 787	2,0	5 615	1,9	4 993	1,9
Dalarnas län	13 292	4,2	11 811	4,2	12 384	4,2	11 081	4,2
Gotlands län	5 979	1,9	5 470	1,9	5 679	1,9	5 218	2,0
Gävleborgs län	7 997	2,5	7 031	2,5	7 638	2,6	6 747	2,5
Hallands län	14 600	4,6	13 387	4,7	13 855	4,7	12 765	4,8
Jämtlands län	6 314	2,0	5 669	2,0	5 962	2,0	5 371	2,0
Jönköpings län	14 168	4,5	13 023	4,6	12 955	4,4	11 917	4,5
Kalmar län	8 640	2,7	7 604	2,7	7 828	2,6	6 924	2,6
Kronobergs län	6 004	1,9	5 327	1,9	5 647	1,9	5 018	1,9
Norrbottnens län	4 209	1,3	3 457	1,2	3 927	1,3	3 251	1,2
Skåne län	41 276	13,0	36 611	12,9	37 672	12,7	33 248	12,5
Stockholms län	43 672	13,8	38 197	13,4	40 975	13,8	35 860	13,5
Södermanlands län	8 578	2,7	7 576	2,7	8 160	2,8	7 255	2,7
Uppsala län	15 106	4,8	13 901	4,9	14 431	4,9	13 318	5,0
Värmlands län	5 933	1,9	5 127	1,8	5 363	1,8	4 637	1,7
Västerbottens län	11 150	3,5	10 335	3,6	10 200	3,4	9 510	3,6
Västernorrlands län	5 081	1,6	4 234	1,5	4 661	1,6	3 943	1,5
Västmanlands län	10 370	3,3	9 427	3,3	9 856	3,3	8 970	3,4
Västra Götalands län	54 414	17,1	49 686	17,5	50 818	17,2	46 395	17,4
Örebro län	11 936	3,8	10 562	3,7	11 230	3,8	10 016	3,8
Östergötlands län	22 265	7,0	20 172	7,1	21 397	7,2	19 536	7,3
Totalt	317 465	100,0	284 394	100,0	296 253	100,0	265 973	100,0

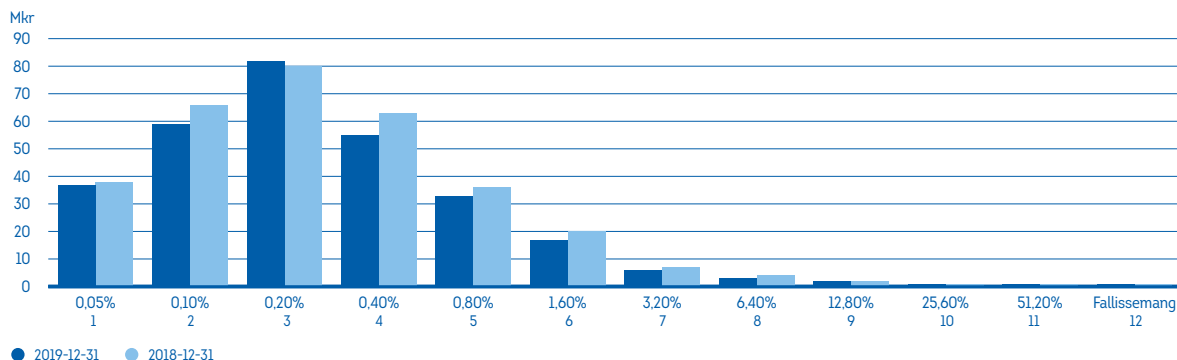
I Konsoliderad situation tillämpas extern kreditvärdering för exponeringar mot institut och exponeringar i form av säkerställda obligationer. Den externa ratingen som används är den rating från Moody's eller Standard & Poor's som ger upphov till högst riskvikt. I Tabell 5.5 redovisas exponeringen före och efter kreditriskreducerande åtgärder per kreditkvalitetssteg.

Tabell 5.5 Exponering per kreditkvalitetssteg

Mkr	2019-12-31		2018-12-31	
	Ursprunglig exponering	EAD	Ursprunglig exponering	EAD
1	46 966	40 670	38 982	33 572
2	6 386	2 333	5 321	1 764
3	67	2	-	-
4	-	-	-	-
5	-	-	-	-
6	-	-	-	-
Totalt	53 418	43 005	44 303	35 336

I Figur 5.1 och Tabell 5.6 presenteras kreditriskexponering, beräknad enligt IRK, fördelad över riskklasser. Resultatet visar en exponeringsfördelning där 78 (79) procent av exponeringen återfinns i de bästa riskklasserna 1-4. En bidragande orsak till den höga andelen i dessa riskklasser är att en stor andel av utlåningen utgörs av bolån till privatpersoner där sannolikheten för fallissemang är väsentligt lägre än i övriga portföljer.

Figur 5.1 Exponering fördelad per riskklass, IRK

Tabell 5.6 Exponering fördelad över risk- och exponeringsklass, IRK

Mkr	Hushållsexponeringar						Företagsexponeringar		Totalt	
	Med säkerhet i fastighet		Övrig exponering		Totalt		EAD	RW (%)	EAD	RW (%)
	PD-klass 2019-12-31	EAD	RW (%)	EAD	RW (%)	EAD				
1	35 791	1	684	7	36 476	1	1 431	12	37 906	2
2	62 337	2	2 730	12	65 066	3	1 278	18	66 345	3
3	74 835	5	3 213	21	78 048	5	1 779	26	79 827	6
4	52 161	8	2 360	28	54 521	9	8 094	37	62 615	13
5	25 058	13	7 101	32	32 159	17	3 874	50	36 032	21
6	11 180	23	6 246	46	17 426	31	2 120	64	19 546	35
7	2 579	30	3 877	58	6 457	47	899	81	7 356	51
8	1 585	46	1 628	61	3 213	53	293	97	3 506	57
9	818	62	924	65	1 742	64	140	133	1 882	69
10	361	68	495	92	855	82	82	136	937	87
11	334	62	259	99	592	78	127	148	720	91
Fallissemang	175	115	464	76	639	87	154	0	792	70
Totalt	267 213	7	29 980	39	297 194	10	20 271	43	317 465	12

Mkr	Hushållsexponeringar						Företagsexponeringar		Totalt	
	Med säkerhet i fastighet		Övrig exponering		Totalt		EAD	RW (%)	EAD	RW (%)
	PD-klass 2018-12-31	EAD	RW (%)	EAD	RW (%)	EAD				
1	33 782	1	933	6	34 715	1	2 579	12	37 294	2
2	55 473	2	2 304	13	57 777	3	749	18	58 526	3
3	73 635	5	3 485	20	77 120	5	5 135	26	82 255	7
4	46 060	8	2 376	29	48 436	9	6 478	37	54 914	12
5	22 833	13	7 026	34	29 859	18	2 947	50	32 806	21
6	10 111	24	5 755	47	15 866	32	1 075	63	16 941	34
7	2 404	31	3 387	56	5 791	45	483	79	6 274	48
8	1 376	46	1 732	58	3 108	52	361	96	3 469	57
9	788	65	842	68	1 630	67	61	120	1 691	69
10	307	73	522	93	829	86	51	172	880	91
11	248	62	213	100	461	80	152	144	613	96
Fallissemang	152	120	368	80	520	92	70	0	590	81
Totalt	247 169	7	28 943	39	276 112	10	20 141	37	296 253	12

Tabell 5.7 visar en översiktlig statistik över parametrar såsom exempelvis EAD, genomsnittligt PD och genomsnittligt LGD nedbrutet per PD-intervall som använts i kapitalkravsberäkningen för exponeringar där IRK-metoden tillämpas. Tabellerna är vidare nedbrutna i avancerad (AIRB) respektive grundläggande (FIRB) IRK-metod.

Tabell 5.7 Kreditriskexponering fördelad per IRK-metod och PD-intervall

AIRB - 2019-12-31											
Mkr											
PD-Intervall	Ursprunglig exponering	Off-balance	Genomsnittlig KF	EAD	PD-TAL	Antal motparter	Genomsnittlig LGD	REA	Riskvikt	EL	Värdejustering och nedskrivningar
0,00% < 0,07%	36 945	1 992	76%	36 476	0,05%	39 963	8,4%	447	1%	2	0
0,07% < 0,13%	65 929	3 039	72%	65 066	0,10%	69 121	11,5%	1 874	3%	7	-1
0,13% < 0,27%	79 420	4 543	70%	78 048	0,20%	81 475	12,7%	4 189	5%	20	-2
0,27% < 0,53%	55 415	3 459	74%	54 521	0,40%	61 468	13,5%	4 849	9%	29	-2
0,53% < 1,07%	32 582	2 182	81%	32 159	0,80%	60 769	17,6%	5 600	17%	45	-10
1,07% < 2,13%	17 645	1 285	83%	17 426	1,60%	45 855	22,6%	5 410	31%	63	-23
2,13% < 4,27%	6 574	747	84%	6 457	3,20%	29 481	31,6%	3 037	47%	65	-45
4,27% < 8,53%	3 237	150	85%	3 213	6,40%	11 957	27,7%	1 713	53%	57	-39
8,53% < 17,07%	1 752	54	82%	1 742	12,80%	5 423	26,7%	1 111	64%	60	-33
17,07% < 34,13%	859	22	82%	855	25,60%	3 638	29,2%	700	82%	64	-29
34,13% < 100,00	594	7	68%	592	51,20%	2 080	25,7%	465	79%	78	-25
100% (Fallissemang)	639	3	79%	639	100,00%	4 362	38,5%	556	87%	351	-281
Totalt	301 591	17 483	75%	297 194	0,94%	415 592	13,9%	29 951	10%	841	-490

AIRB - 2018-12-31

Mkr

PD-Intervall	Ursprunglig exponering	Off-balance	Genomsnittlig KF	EAD	PD-TAL	Antal motparter	Genomsnittlig LGD	REA	Riskvikt	EL	Värdejustering och nedskrivningar
0,00% < 0,07%	1 443	67	82%	1 431	0,05%	116	35,7%	174	12%	0	0
0,07% < 0,13%	58 414	2 516	75%	57 777	0,10%	62 667	11,4%	1 665	3%	7	-1
0,13% < 0,27%	78 269	4 501	74%	77 120	0,20%	81 828	12,9%	4 117	5%	20	-3
0,27% < 0,53%	49 176	3 240	77%	48 436	0,40%	57 899	13,7%	4 416	9%	26	-5
0,53% < 1,07%	30 261	2 157	81%	29 859	0,80%	63 307	18,3%	5 403	18%	44	-13
1,07% < 2,13%	16 107	1 373	82%	15 867	1,60%	45 719	23,1%	5 057	32%	59	-23
2,13% < 4,27%	5 872	693	88%	5 791	3,20%	25 274	29,4%	2 620	45%	54	-32
4,27% < 8,53%	3 134	193	87%	3 109	6,40%	12 319	27,9%	1 629	52%	56	-33
8,53% < 17,07%	1 644	59	76%	1 630	12,80%	5 761	27,3%	1 087	67%	57	-27
17,07% < 34,13%	833	27	87%	830	25,60%	3 820	31,3%	713	86%	66	-28
34,13% < 100,00	462	4	80%	461	51,20%	1 847	26,2%	367	80%	62	-22
100% (Fallissemang)	520	6	88%	519	100,00%	3 787	37,4%	477	92%	268	-233
Totalt	279 813	16 811	78%	276 112	0,90%	403 617	14,1%	27 985	10%	720	-421

Tabell 5.7 Kreditriskexponering fördelad per IRK-metod och PD-intervall, forts.

FIRB - 2019-12-31												
Mkr												
PD-Intervall	Ursprunglig exponering	Off-balance	Genomsnittlig KF	EAD	PD-TAL	Antal motparter	Genomsnittlig LGD	Genomsnittlig löptid	REA	Riskvikt	Värdejustering EL och nedskrivningar	
0,00% < 0,07%	1 443	67	82%	1 431	0,05%	116	35,7%	900	174	12%	0	0
0,07% < 0,13%	1 297	79	77%	1 278	0,10%	163	35,9%	900	230	18%	0	0
0,13% < 0,27%	1 792	52	76%	1 779	0,20%	245	35,7%	900	464	26%	1	0
0,27% < 0,53%	8 161	277	76%	8 094	0,40%	1 396	36,3%	900	3 017	37%	12	0
0,53% < 1,07%	3 915	168	75%	3 874	0,80%	786	36,8%	900	1 940	50%	11	0
1,07% < 2,13%	2 140	82	75%	2 120	1,60%	407	37,0%	900	1 362	64%	13	-1
2,13% < 4,27%	909	65	86%	899	3,20%	158	37,9%	900	733	81%	11	-1
4,27% < 8,53%	295	9	75%	293	6,40%	53	37,3%	900	283	97%	7	-1
8,53% < 17,07%	141	1	75%	140	12,80%	23	38,4%	900	186	133%	7	0
17,07% < 34,13%	82	0	75%	82	25,60%	16	35,9%	900	111	136%	8	0
34,13% < 100,00	128	1	75%	127	51,20%	15	37,1%	900	189	148%	24	-1
100% (Fallissemang)	154	1	75%	154	100,00%	15	37,1%	900	0	0%	57	-6
Totalt	20 456	802	77%	20 271	2,01%	3 393	36,4%	900	8 689	43%	151	-11

FIRB - 2018-12-31

Mkr												
PD-Intervall	Ursprunglig exponering	Off-balance	Genomsnittlig KF	EAD	PD-TAL	Antal motparter	Genomsnittlig LGD	Genomsnittlig löptid	REA	Riskvikt	Värdejustering EL och nedskrivningar	
0,00% < 0,07%	2 606	158	82%	2 578	0,05%	244	36,0%	900	312	12%	0	0
0,07% < 0,13%	755	36	82%	749	0,10%	128	36,1%	900	134	18%	0	0
0,13% < 0,27%	5 175	176	77%	5 135	0,20%	720	36,1%	900	1 358	26%	4	-1
0,27% < 0,53%	6 543	268	76%	6 478	0,40%	1 196	36,3%	900	2 423	37%	9	-1
0,53% < 1,07%	2 973	106	75%	2 947	0,80%	564	36,5%	900	1 484	50%	9	-6
1,07% < 2,13%	1 091	63	75%	1 075	1,60%	255	38,0%	900	676	63%	7	-1
2,13% < 4,27%	490	78	91%	483	3,20%	76	37,5%	900	382	79%	6	-3
4,27% < 8,53%	365	13	75%	361	6,40%	46	37,2%	900	347	96%	9	-4
8,53% < 17,07%	61	0	75%	61	12,80%	9	37,2%	900	73	120%	3	-1
17,07% < 34,13%	51	1	75%	51	25,60%	9	40,7%	900	88	172%	5	-1
34,13% < 100,00	153	1	75%	152	51,20%	15	36,9%	900	219	144%	29	-5
100% (Fallissemang)	70	1	75%	70	100,00%	10	36,2%	900			25	-10
Totalt	20 333	900	79%	20 140	1,42%	3 272	36,4%	900	7 496	37%	106	-32

I Tabell 5.8 nedan presenteras en mappning mellan interna riskklasser för IRK-exponeringar och extern rating som bedömts vara en rimlig jämförelse.

Tabell 5.8 Samband mellan interna riskklasser och extern rating (Standard & Poor's)

Intern	PD(%)	Indikativ rating från S&P
1-4	< 0.53	AAA till BB+
5-6	0.53-2.13	BB till B+
7-8	2.13-8.53	B
9-11	>8.53	B- till C
Fallissemang	100	D

I Tabell 5.9 visas exponeringsviktat genomsnittligt PD, LGD och KF (exklusive fallerade exponeringar), för exponeringar enligt IRK-metoden.

Tabell 5.9 Exponeringsviktat PD, LGD och KF, IRK

2019-12-31	PD	LGD	KF
IRK-metoden			
Företag	1,26%	36,4%	75,0%
<i>varav SME</i>	1,26%	36,4%	75,0%
Hushåll	0,73%	13,9%	65,0%
<i>varav med säkerhet i fastighet</i>	0,51%	10,8%	48,8%
<i>varav övriga hushållskrediter</i>	2,64%	41,9%	85,7%
<i>varav SME</i>	1,74%	17,9%	83,7%
Totalt IRK-metoden 2019	0,76%	15,3%	65,6%
Totalt IRK-metoden 2018	0,72%	15,6%	68,0%

Förväntad förlust och faktiskt utfall

Den förväntade förlustandelen (EL) uttrycks i procent av exponeringen och beräknas utifrån de interna estimerade för PD och LGD. Tabell 5.10 nedan visar estimerad förväntad förlust per 2017-12-31 för samtliga ej fallerade hushållsexponeringar jämfört med faktiskt utfall (konstaterad förlust) för fallissemang som inträffat under 2018 med en uppföljningsperiod till och med 2019-12-31. En av orsakerna till att EL är högre än det faktiska utfallet är att estimerade för PD är väsentligt högre än den observerade andelen fallissemang.

Tabell 5.10 Förväntad förlust faktiskt utfall

Exponeringsklass	EL %	Faktiskt utfall %
Hushåll	0,18	0,08
varau med säkerhet i fastighet	0,06	0,00
varau övriga	1,01	0,81

5.3.1 RISKREDUCERANDE ÅTGÄRDER OCH AVTALSMÄSSIGA LÖPTIDER

Utgångspunkten i kreditbedömningen är alltid kundens återbetalningsförmåga då bedömningen är att mottagna säkerheter aldrig kan kompensera för en svag återbetalningsförmåga. Mottagna säkerheter kan dock väsentligt motverka förlusten i händelse av ett fallissemang på en kredit. Utlåning sker i huvudsak mot säker-

het i fastigheter där verksamheten har lång erfarenhet och robusta rutiner. Uppdateringar av marknadsvärdet på fastigheter äger rum på årlig basis eller vid behov enligt fastställda rutiner. Förhållandet mellan låneportföljen och värdet av underliggande tillgångar uttryckt som exponerings-viktad genomsnittlig belåningsgrad, LTV (Loan To Value), uppgår till 61 (61) procent. Tabell 5.11 visar bolån fördelade per belåningsgrads-intervall (LTV).

Tabell 5.11 Bolån fördelade på belåningsgradsintervall (LTV)

EAD, Mkr	2019-12-31	Andel (%)	2018-12-31	Andel (%)
0-50%	192 558	80	177 526	80
51-60%	23 321	10	21 699	10
61-70%	15 527	6	13 998	6
71-75%	4 551	2	4 083	2
75%-	4 687	2	4 364	2
Totalt	240 645	100	221 670	100

Andra väsentligt riskreducerande åtgärder i Konsoliderad situation är de nettningssavtal som har ingåtts med institutsmotparter.

I Tabell 5.12 redovisas exponeringsbelopp som täcks av medräkningsbara säkerheter. Säkerheter avseende institutsexponeringar utgörs av finansiella säkerheter medan säkerheter inom exponeringsklasserna företag respektive hushåll utgörs av fastigheter där säkerställt belopp uppgår till 284 Mdkr per 2019-12-31.

Tabell 5.12 Medräkningsbara säkerheter i kapitaltäckningssyfte

Mkr	2019-12-31		2018-12-31	
	Ursprunglig exponering	Exponeringsbelopp som täcks av säkerhet	Ursprunglig exponering	Exponeringsbelopp som täcks av säkerhet
Schablonmetoden				
Nationella regeringar eller centralbanker	19 814	-	18 987	-
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	192	-	196	-
Exponeringar mot offentliga organ	1 593	-	1 355	-
Multilaterala utvecklingsbanker	2 339	-	1 555	-
Institut	17 068	6 009	13 702	4 798
Företag	2 554	-	2 287	-
varau SME	1 645	-	1 497	-
Hushåll	4 433	-	4 115	-
varau SME	11	-	2	-
Fallerade exponeringar	60	-	45	-
Säkerställda obligationer	36 350	-	30 601	-
Exponering med särskilt hög risk	0	-	0	-
Aktieexponeringar	2 542	-	2 428	-
Övriga poster	3 271	-	4 672	-
Totalt Schablonmetoden	90 216	6 009	79 943	4 798
IRK-metoden				
Företag	20 456	17 349	20 333	17 331
varau SME	20 444	17 349	20 323	17 331
Hushåll	301 591	267 041	279 813	246 887
varau SME	24 151	24 092	36 877	22 468
Totalt IRK-metoden	322 047	284 390	300 146	264 218
Totalt	412 263	290 399	380 089	269 016

I Tabell 5.13 presenteras exponeringar fördelade på exponeringsklass samt återstående räntebindningsperiod.

Tabell 5.13 Exponering (EAD) fördelad på räntebindningsmässiga löptider

2019-12-31, Mkr	<3 månader	3-12 månader	1-5 år	> 5 år	Totalt
Schablonmetoden					
Nationella regeringar eller centralbanker	13 990	1 709	5 050	487	21 237
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	950	966	2 275	567	4 757
Exponeringar mot offentliga organ	0	0	0	0	0
Multilaterala utvecklingsbanker	162	210	1 368	598	2 339
Institut	6 655	0	0	0	6 655
Säkerställda obligationer	4 641	11 746	15 844	4 119	36 350
Företag	2 437	70	32	0	2 539
Hushåll	2 834	0	0	0	2 834
Aktier	2 542	0	0	0	2 542
Övriga poster	3 271	0	0	0	3 271
Totalt Schablonmetoden	37 480	14 702	24 570	5 771	82 524
IRK-metoden					
Företag	14 236	1 335	4 336	364	20 271
Hushåll	190 172	16 478	88 218	2 326	297 194
<i>varav med säkerhet i fastighet</i>	160 510	16 358	88 099	2 246	267 213
<i>varav övrig exponering</i>	29 662	120	119	79	29 980
Totalt IRK-metoden	204 408	17 813	92 554	2 689	317 465
Totalt	241 888	32 515	117 125	8 461	399 989
2018-12-31, Mkr	<3 månader	3-12 månader	1-5 år	> 5 år	Totalt
Schablonmetoden					
Nationella regeringar eller centralbanker	14 574	0	5 706	0	20 280
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	976	0	3 448	0	4 424
Exponeringar mot offentliga organ	0	0	0	0	0
Multilaterala utvecklingsbanker	0	224	1 331	0	1 555
Institut	4 735	0	0	0	4 735
Säkerställda obligationer	2 164	7 105	20 917	415	30 601
Företag	2 654	0	0	0	2 654
Hushåll	2 173	83	22	0	2 278
Aktier	2 428	0	0	0	2 428
Övriga poster	4 672	0	0	0	4 672
Totalt Schablonmetoden	34 376	7 412	31 424	415	73 627
IRK-metoden					
Företag	11 505	4 538	3 810	287	20 140
Hushåll	165 569	60 549	48 148	1 847	276 113
<i>varav med säkerhet i fastighet</i>	136 842	60 452	48 076	1 799	247 169
<i>varav övrig exponering</i>	28 727	97	72	47	28 943
Totalt IRK-metoden	177 074	65 087	51 958	2 134	296 253
Totalt	211 450	72 499	83 382	2 549	369 880

5.4 OREGLERADE FORDRINGAR, KREDITFÖRLUSTER OCH KREDITFÖRLUSTRESERVER

I detta avsnitt beskrivs Bankkoncernens oreglerade fordringar, kreditförluster och kreditförlustreserver som i sin helhet baseras på den totala låneportföljen ur ett redovisningsperspektiv.

5.4.1 Oreglerade fordringar

En lånefordran anses vara oreglerad om den har en oreglerad betalning som är mer än 9 dagar förfallen och om den ej är kreditförsämrade. Tabell 5.14 visar oreglerade fordringar som inte är kreditförsämrade per exponeringsklass och segment medan Tabell 5.15 visar oreglerade fordringar som inte är kreditförsämrade per bolag.

Tabell 5.14 Oreglerade lånefordringar per exponeringsklass och segment

2019-12-31, Mkr	Segment	Fordringar förfallna 10-30	Fordringar förfallna 31-60	Fordringar förfallna 61-90	Total
Schablonmetoden	Privatpersoner	0,3	22,6	8,8	31,7
	Lantbruk	0,0	2,7	0,0	2,7
	Övriga företag	6,2	26,0	0,2	32,4
Totalt Schablonmetoden		6,6	51,3	9,0	66,9
IRK-metoden					
<i>varav Hushåll</i>	Privatpersoner	1,0	184,6	36,0	221,6
	Lantbruk	0,3	13,0	6,7	20,0
	Övriga företag	28,4	208,6	25,1	262,1
Totalt Hushåll		29,7	406,2	67,8	503,8
<i>varav Företag</i>	Lantbruk	0,0	0,0	0,0	0,0
	Övriga företag	0,0	0,1	0,0	0,1
Totalt Företag		0,0	0,1	0,0	0,1
Totalt IRK-metoden		29,7	406,3	67,8	503,8
Totalt		36,3	457,6	76,8	570,7

2018-12-31, Mkr	Segment	Fordringar förfallna 10-30	Fordringar förfallna 31-60	Fordringar förfallna 61-90	Total
Schablonmetoden	Privatpersoner	0,7	22,0	8,4	31,1
	Lantbruk	0,0	2,5	0,1	2,6
	Övriga företag	6,9	23,2	0,1	30,2
Totalt Schablonmetoden		7,6	47,8	8,5	63,8
IRK-metoden					
<i>varav Hushåll</i>	Privatpersoner	50,4	115,7	32,5	198,6
	Lantbruk	0,7	20,9	3,1	24,8
	Övriga företag	47,2	163,5	24,8	235,6
Totalt Hushåll		98,4	300,2	60,5	459,0
<i>varav Företag</i>	Lantbruk	0,0	0,0	0,0	0,0
	Övriga företag	19,7	0,3	0,0	20,0
Totalt Företag		19,7	0,3	0,0	20,0
Totalt IRK-metoden		118,0	300,4	60,5	478,9
Totalt		125,6	348,2	69,0	542,8

Tabell 5.15 Oreglerade lånefordringar som inte är kreditförsämrade, per bolag

2019-12-31, Mkr	Länsförsäkringar Bank AB	Länsförsäkringar Hypotek AB	Wasa Kredit AB	Total
Fordringar förfallna 10-30 dagar	0,0	0,0	36,3	36,3
Fordringar förfallna 31-60 dagar	20,9	61,1	375,6	457,6
Fordringar förfallna 61-90 dagar	0,0	0,0	76,8	76,8
Totalt	20,9	61,1	488,7	570,7

2018-12-31, Mkr	Länsförsäkringar Bank AB	Länsförsäkringar Hypotek AB	Wasa Kredit AB	Total
Fordringar förfallna 10-30 dagar	30,6	50,8	44,2	125,6
Fordringar förfallna 31-60 dagar	7,8	0,0	340,4	348,2
Fordringar förfallna 61-90 dagar	0,0	0,0	69,0	69,0
Totalt	38,4	50,8	453,5	542,8

5.4.2 Kreditförluster

Kreditförluster utgörs av förväntade kreditförluster, konstaterade kreditförluster, återvinningar på kreditförluster som tidigare redovisats som konstaterade samt återföring av ej längre erforderliga förväntade kreditförluster. Konstaterade kreditförluster kan avse hela eller delar av fordringar då det inte finns någon realistisk möjlighet till återvinning. En konstaterad kreditförlust redovisas som en bortskrivning av det bruttoredovisade värdet samt återläggning av den del av reserven för förväntade kreditförluster som avser bortskrivet lån eller del av lån. Återvinningar består av inbetalningar på lån som tidigare redovisats som konstaterade kreditförluster. Återföringar av förväntade kreditförluster sker då ett nedskrivningsbehov inte längre anses föreligga.

Länsförsäkringsbolagens distributionsersättning förutsätter för full betalning från Bankkoncernen att de krediter som respektive bolag genererat till Bankkoncernen (exklusive Wasa Kredit) håller

god kvalitet. Om så ej är fallet avräknas upp till 80 procent av eventuella kreditförluster mot upparbetad länsbolagsersättning. Denna avräkning hålls separerad och beaktas när reserveringarna fastställs. Den 31 december 2019 uppgick det samlade kreditreserveringsbehovet avseende utlåning till allmänheten samt åtaganden och garantier till 699 (519) Mkr varav Bankkoncernens redovisade kreditförlustreserv uppgick till 591 (442) Mkr och resterande del om 108 (77) Mkr har avräknats mot länsförsäkringsbolagens innehållna medel enligt ovan modell.

Tabell 5.16 redovisar kreditförlusterna i Bankkoncernen som är fortsatt låga och i stort sett uteslutande hänförliga till Wasa Kredit. Per den 31 december 2019 uppgick kreditförlusterna till 207 (95) Mkr netto, vilket motsvarar en kreditförlustnivå på 0,06 (0,04) procent. Kreditförsämrade lånefordringar och kreditförluster utgör fortsatt en liten andel av den totala utlåningen.

Tabell 5.16 Kreditförluster

Mkr	2019-12-31	2018-12-31
Förändring av reserv för lånefordringar		
Stadie 1 (ej kreditförsämrade)	24,0	-6,3
Stadie 2 (ej kreditförsämrade)	39,2	22,8
Stadie 3 (kreditförsämrade)	80,0	53,2
Summa förändring av reserv för lånefordringar	143,3	69,7
Kostnad för konstaterade kreditförluster	146,0	119,3
Återvinningar	-90,5	-83,7
Nettokostnad för kreditförluster för lånefordringar	198,7	105,4
Förändring av reserv för åtaganden och garantier	5,5	-2,0
Nettokostnad för övriga kreditförluster	2,6	-8,7
Nettokostnad för modifieringsresultat	0,3	0,0
Summa nettokostnad för kreditförluster	207,2	94,7

Tabell 5.17 visar kreditförlustreservens storlek vid årets början samt förändringar under året.

Tabell 5.17 Förändring kreditförlustreserv

Avstämning av förlustreserv	Ej kreditförsämrade		Kreditförsämrade
	Stadie 1 & 2	Stadie 3	Summa förlustreserv
Utlåning till allmänheten, Mkr			
Ingående balans 2019-01-01	183,3	242,1	425,4
Nyutgivna eller förvärvade lån	67,2	0,5	67,7
Förändring i modell eller metod för reservering	0,0	0,2	0,2
Återbetalning	-69,9	-42,0	-111,9
Förändring av riskparametrar	174,6	69,9	244,5
Omvärdering p g a förändrad kreditrisk	-104,9	199,5	94,6
Övriga justeringar	-3,8	-2,6	-6,4
Bortskrivning	0,0	-145,5	-145,5
Utgående balans 2019-12-31	246,5	322,1	568,6

Avstämning av förlustreserv	Ej kreditförsämrade		Kreditförsämrade
	Stadie 1 & 2	Stadie 3	Summa förlustreserv
Utlåning till allmänheten, Mkr			
Ingående balans 2018-01-01	166,8	188,9	355,7
Nyutgivna eller förvärvade lån	62,4	2,1	64,5
Förändring i modell eller metod för reservering	-6,0	0,2	-5,8
Återbetalning	-68,1	-34,4	-102,6
Förändring i riskparametrar	110,4	47,2	157,6
Omvärdering p g a förändrad kreditrisk	-82,2	160,1	77,9
Övriga justeringar	0,1	0,0	0,1
Bortskrivning	0,0	-122,0	-122,0
Utgående balans 2018-12-31	183,3	242,1	425,4

Tabell 5.18 visar kreditförlustreserven för lånefordringar, åtaganden och garantier, per segment.

Tabell 5.18 Förlustreserv för lånefordringar, åtaganden och garantier, per bransch

2019-12-31, Mkr		Ej kreditförsämrade		Kreditförsämrade	Totalt
		Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	
Schablonmetoden	Segment	Förlustreserv	Förlustreserv	Förlustreserv	Förlustreserv
	Privatpersoner	7,5	17,9	27,2	52,6
	Lantbruk	0,0	0,0	0,0	0,0
	Övriga företag	13,6	15,7	8,1	37,4
Totalt Schablonmetoden		21,1	33,6	35,3	90,0
IRK-metoden					
<i>varau Hushåll</i>	Privatpersoner	47,4	56,8	177,1	281,3
	Lantbruk	1,5	2,1	1,9	5,5
	Övriga företag	33,8	66,8	102,5	203,1
Totalt Hushåll		82,7	125,7	281,5	489,9
<i>varau Företag</i>	Privatpersoner	0,1	0,1	0,0	0,2
	Lantbruk	0,8	2,8	5,3	8,8
	Övriga företag	0,9	0,4	0,4	1,8
Totalt Företag		1,8	3,3	5,7	10,8
Totalt IRK-metoden		84,5	129,0	287,2	500,7
Totalt		105,7	162,5	322,5	590,7

2018-12-31, Mkr		Ej kreditförsämrade		Kreditförsämrade	Totalt
		Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	
Schablonmetoden	Segment	Förlustreserv	Förlustreserv	Förlustreserv	Förlustreserv
	Privatpersoner	6,6	15,8	25,0	47,4
	Lantbruk	0,0	0,0	0,0	0,0
	Övriga företag	7,6	8,8	2,0	18,4
Totalt Schablonmetoden		14,3	24,6	27,0	65,8
IRK-metoden					
<i>varau Hushåll</i>	Privatpersoner	38,1	54,8	124,8	217,8
	Lantbruk	0,8	1,2	1,6	3,6
	Övriga företag	23,1	39,1	86,0	148,3
Totalt Hushåll		62,1	95,1	212,4	369,6
<i>varau Företag</i>	Privatpersoner	0,1	0,1	0,0	0,2
	Lantbruk	0,5	2,1	2,4	4,9
	Övriga företag	0,5	0,3	0,6	1,4
Totalt Företag		1,1	2,4	2,9	6,5
Totalt IRK-metoden		63,2	97,5	215,4	376,1
Totalt		77,5	122,1	242,4	442,0

5.5 KREDITKVALITET FÖR NÖDLIDANDE EXPONERINGAR OCH EXPONERINGAR MED ANSTÅND

I detta avsnitt beskrivs Konsoliderad situations kreditkvalitet för presterande och nödlidande exponeringar samt exponeringar med anstånd.

Som framgår av Tabell 5.19 har exponeringar med anstånd minskat med 19 procent under året. Per 31 december 2019 uppgick exponeringar med anstånd till 748 (918) Mkr. Minskningen är i huvudsak hänförlig till presterande exponeringar med anståndsåtgärder, där exponeringar upphört att klassificeras som anståndsponeringar till följd av att de gått ur provoperioden.

Nödlidande exponeringar har under året ökat med 22 procent, se Tabell 5.20 samt Tabell 5.21. Per 31 december 2019 uppgick nödlidande exponeringar till 1 107 (905) Mkr. Andelen nödlidande lån uppgick till 0,35 (0,30) procent. Ökningen i nödlidande exponeringar är i huvudsak hänförlig till att volymen fallerade exponeringar ökat med 34 procent till 853 (635) Mkr under året. Ökningen i fallerad volym har även medfört en ökning av exponeringar i stadie 3 samt av kreditförlustreserver för dessa exponeringar. Exponeringar i stadie 3 uppgick till 942 (757) Mkr.

Tabell 5.19 Kreditkvalitet för exponeringar med anstånd

	Redovisat bruttovärde/ nominellt belopp för exponeringar med anståndsåtgärder				Ackumulerad nedskrivning, ackumulerade negativa förändringar i verkligt värde på grund av kreditrisk och avsättningar		Erhållna säkerheter och erhållna finansiella garantier för exponeringar med anståndsåtgärder	
	Prestera- nde exponeringar med anstånds- åtgärder	Nödlidande exponeringar med anståndsåtgärder			För presterande exponeringar med anstånds- åtgärder	För nödlidande exponeringar med anstånds- åtgärder	Total	varav: Erhållna säkerheter och erhållna finansiella garantier för nödlidande exponeringar med anståndsåtgärder
		Total	varav: Fallerade	varav: Med ned- skrivningsbehov				
2019-12-31								
Lån och förskott	638,9	108,8	58,7	80,0	-7,9	-5,2	593,3	94,0
Centralbanker	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Offentlig sektor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kreditinstitut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga finansiella företag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Icke-finansiella företag	194,8	22,7	17,7	17,7	-5,4	-2,6	98,8	14,4
Hushåll	444,1	86,1	41,0	62,3	-2,5	-2,7	494,5	79,6
Räntebärande värdepapper	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lånelöften	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	638,9	108,8	58,7	80,0	-7,9	-5,2	593,3	94,0

	Redovisat bruttovärde/ nominellt belopp för exponeringar med anståndsåtgärder				Ackumulerad nedskrivning, ackumulerade negativa förändringar i verkligt värde på grund av kreditrisk och avsättningar		Erhållna säkerheter och erhållna finansiella garantier för exponeringar med anståndsåtgärder	
	Prestera- nde exponeringar med anstånds- åtgärder	Nödlidande exponeringar med anståndsåtgärder			För presterande exponeringar med anstånds- åtgärder	För nödlidande exponeringar med anstånds- åtgärder	Total	varav: Erhållna säkerheter och erhållna finansiella garantier för nödlidande exponeringar med anståndsåtgärder
		Total	varav: Fallerade	varav: Med ned- skrivningsbehov				
2018-12-31								
Lån och förskott	789,7	128,3	45,8	79,3	-5,1	-10,9	753,7	96,0
Centralbanker	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Offentlig sektor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kreditinstitut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga finansiella företag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Icke-finansiella företag	209,6	45,6	29,5	29,5	-2,9	-8,2	133,2	21,5
Hushåll	580,0	82,6	16,3	49,8	-2,2	-2,8	620,5	74,6
Räntebärande värdepapper	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lånelöften	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	789,7	128,3	45,8	79,3	-5,1	-10,9	753,7	96,0

Tabell 5.20 Kreditkvalitet för presterande och nödlidande exponeringar uppdelat per dagar förfallet

2019-12-31, Mkr	Redovisat bruttovärde/nominellt belopp											
	Presteraende exponeringar			Nödlidande exponeringar								
	Total	Ej förfallna eller förfallna ≤ 30 dagar	Förfallna > 30 dagar ≤ 90 dagar	Total	Förmodas inte bli betalda, ej förfallna eller förfallna ≤ 90 dagar	Förfallna > 90 dagar ≤ 180 dagar	Förfallna > 180 dagar ≤ 1 år	Förfallna > 1 år ≤ 2 år	Förfallna > 2 år ≤ 5 år	Förfallna > 5 år ≤ 7 år	Förfallna > 7 år	Varav: fallerade
Lån och förskott	317 068,3	316 536,3	532,1	1101,7	642,8	170,4	152,8	127,0	2,9	5,8	0,0	849,5
Centralbanker	9 831,1	9 831,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Offentlig sektor	159,7	159,5	0,2	2,8	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kreditinstitut	631,6	631,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga finansiella företag	69,1	68,9	0,1	0,4	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,4
Icke-finansiella företag	18 462,9	18 244,6	218,2	214,6	117,5	38,6	27,4	30,2	0,9	0,0	0,0	199,1
<i>varav: Små och medelstora företag</i>	17 668,3	17 456,8	211,5	209,0	111,9	38,6	27,4	30,2	0,9	0,0	0,0	193,6
Hushåll	287 914,1	287 600,6	313,5	883,9	522,5	131,8	125,4	96,4	2,1	5,8	0,0	649,9
Räntebärande värdepapper	55 116,6	55 116,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Centralbanker	3 783,2	3 783,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Offentlig sektor	6 151,5	6 151,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kreditinstitut	45 181,9	45 181,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga finansiella företag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Icke-finansiella företag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Exponeringar utanför balansräkningen	21 867,7			5,7								3,3
Centralbanker	0,0			0,0								0,0
Offentlig sektor	35,2			0,0								0,0
Kreditinstitut	0,6			0,0								0,0
Övriga finansiella företag	80,0			0,0								0,0
Icke-finansiella företag	2 559,0			2,9								2,1
Hushåll	19 192,9			2,8								1,2
Total	394 052,7	371 652,9	532,1	1107,5	642,8	170,4	152,8	127,0	2,9	5,8	0,0	852,8

Tabell 5.20 Kreditkvalitet för presterande och nödlidande exponeringar uppdelat per dagar förfallet, forts.

2018-12-31, Mkr	Redovisat bruttovärde/nominellt belopp												
	Presterande exponeringar			Nödlidande exponeringar									Varav: fallerade
	Total	Ej förfallna eller förfallna ≤ 30 dagar	Förfallna > 30 dagar ≤ 90 dagar	Total	Förmodas inte bli betalda, ej förfallna eller förfallna ≤ 90 dagar	Förfallna > 90 dagar ≤ 180 dagar	Förfallna > 180 dagar ≤ 1 år	Förfallna > 1 år ≤ 2 år	Förfallna > 2 år ≤ 5 år	Förfallna > 5 år ≤ 7 år	Förfallna > 7 år		
Lån och förskott	293 740,5	293 323,5	417,0	896,1	550,4	123,7	130,1	82,2	9,0	0,1	0,6	628,1	
Centralbanker	4 099,9	4 099,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Offentlig sektor	4 180,2	4 180,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kreditinstitut	643,2	643,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Övriga finansiella företag	68,4	68,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Icke-finansiella företag	17 752,9	17 578,9	174,0	224,3	135,5	32,6	32,9	23,3	0,0	0,0	0,0	174,4	
<i>varav: Små och medelstora företag</i>	17 038,5	16 872,7	165,9	222,0	133,8	32,2	32,9	23,1	0,0	0,0	0,0	173,5	
Hushåll	266 995,8	266 753,1	242,8	671,7	414,8	91,1	97,2	58,9	9,0	0,1	0,6	453,6	
Räntebärande värdepapper	48 528,9	48 528,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Centralbanker	5 000,6	5 000,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Offentlig sektor	7 140,1	7 140,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kreditinstitut	36 388,1	36 388,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Övriga finansiella företag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Icke-finansiella företag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Exponeringar utanför balansräkningen	20 868,0			8,7								7,2	
Centralbanker	0,0			0,0								0,0	
Offentlig sektor	34,2			0,0								0,0	
Kreditinstitut	2,1			0,0								0,0	
Övriga finansiella företag	77,4			0,0								0,0	
Icke-finansiella företag	2 485,6			3,2								2,3	
Hushåll	18 268,7			5,6								4,8	
Total	363 137,3	341 852,3	417,0	904,8	550,4	123,7	130,1	82,2	9,0	0,1	0,6	635,2	

Tabell 5.21 Presterande och nödlidande exponeringar samt kreditförlustreservering

	Redovisat bruttovärde/nominellt belopp						Ackumulerad nedskrivning, ackumulerade negativa förändringar i verkligt värde på grund av kreditrisk och avsättningar						Erhållna säkerheter och erhållna finansiella garantier		
	Presterande exponeringar			Nödlidande exponeringar			Presterande exponeringar - Ackumulerad nedskrivning och ackumulerade avsättningar			Nödlidande exponeringar - Ackumulerad nedskrivning, ackumulerade negativa förändringar i verkligt värde på grund av kreditrisk och avsättningar			Ackumulerade partiella bortskrivningar	För presterande exponeringar	För nödlidande exponeringar
	Total	varav: stadie 1	varav: stadie 2	Total	varav: stadie 2	varav: stadie 3	Total	varav: stadie 1	varav: stadie 2	Total	varav: stadie 2	varav: stadie 3			
2019-12-31, Mkr	Total	varav: stadie 1	varav: stadie 2	Total	varav: stadie 2	varav: stadie 3	Total	varav: stadie 1	varav: stadie 2	Total	varav: stadie 2	varav: stadie 3			
Lån och förskott	317 068,3	309 208,7	7 859,6	1101,7	70,5	938,1	-245,4	-90,7	-154,7	-323,3	-0,9	-322,1	-	296 265,8	668,1
Centralbanker	9 831,1	9 831,0602	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Offentlig sektor	159,7	137,8	21,9	2,8	1,1	0,0	-4,2	-2,9	-1,3	-0,2	-0,1	0,0	-	0,0	0,0
Kreditinstitut	631,6	631,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Övriga finansiella företag	69,1	55,1	13,9	0,4	0,0	0,4	-0,5	-0,3	-0,2	-0,4	0,0	-0,4	-	68,3	0,0
Icke-finansiella företag	18 462,9	15 852,8	2 610,1	214,6	9,0	200,6	-103,5	-32,7	-70,8	-99,6	-0,3	-99,3	-	18 112,2	66,3
varav: Små och medelstora företag	17 668,3	15 246,4	2 421,9	209,0	8,9	195,1	-92,9	-28,9	-63,9	-98,6	-0,3	-98,3	-	17 419,5	65,6
Hushåll	287 914,1	282 700,4	5 213,6	883,9	60,4	737,1	-137,1	-54,8	-82,3	-223,1	-0,6	-222,4	-	278 085,3	601,8
Räntebärande värdepapper	55 116,6	52 608,6	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,9	-0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Centralbanker	3 783,2	3 783,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Offentlig sektor	6 151,5	6 151,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Kreditinstitut	45 181,9	42 674,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,6	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Övriga finansiella företag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Icke-finansiella företag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Exponeringar utanför balansräkningen	21 867,7	21 566,1	301,6	5,7	0,7	3,6	21,7	14,8	6,9	0,4	0,0	0,4	-	0,0	0,0
Centralbanker	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Offentlig sektor	35,2	29,5	5,7	0,0	0,0	0,0	1,3	0,7	0,5	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Kreditinstitut	0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Övriga finansiella företag	80,0	76,6	3,3	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Icke-finansiella företag	2 559,0	2 465,1	94,0	2,9	0,4	2,2	9,1	6,6	2,5	0,2	0,0	0,2	-	0,0	0,0
Hushåll	19 192,9	18 994,3	198,6	2,8	0,3	1,4	11,2	7,4	3,8	0,1	0,0	0,1	-	0,0	0,0
Total	394 052,7	383 383,5	8 161,2	1107,5	71,2	941,7	-224,6	-76,8	-147,8	-322,9	-0,9	-321,7	-	296 265,8	668,1

Tabell 5.21 Presterande och nödlidande exponeringar samt kreditförlustreservering, forts.

	Redovisat bruttovärde/nominellt belopp						Ackumulerad nedskrivning, ackumulerade negativa förändringar i verkligt värde på grund av kreditrisk och avsättningar						Erhållna säkerheter och erhållna finansiella garantier		
	Presterande exponeringar			Nödlidande exponeringar			Presterande exponeringar - Ackumulerad nedskrivning och ackumulerade avsättningar			Nödlidande exponeringar - Ackumulerad nedskrivning, ackumulerade negativa förändringar i verkligt värde på grund av kreditrisk och avsättningar			Ackumulerade partiella bortskrivningar	För presterande exponeringar	För nödlidande exponeringar
	Total	varav: stadie 1	varav: stadie 2	Total	varav: stadie 2	varav: stadie 3	Total	varav: stadie 1	varav: stadie 2	Total	varav: stadie 2	varav: stadie 3			
2018-12-31, Mkr	Total	varav: stadie 1	varav: stadie 2	Total	varav: stadie 2	varav: stadie 3	Total	varav: stadie 1	varav: stadie 2	Total	varav: stadie 2	varav: stadie 3			
Lån och förskott	293 740,5	286 518,2	7 222,3	896,1	114,3	748,7	-182,3	-66,8	-115,4	-243,1	-1,0	-242,1	-	268 625,5	547,5
Centralbanker	4 099,9	4 099,9179	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Offentlig sektor	4 180,2	4 123,8	56,4	0,0	0,0	0,0	-3,3	-1,9	-1,4	0,0	0,0	0,0	-	14,5	0,0
Kreditinstitut	643,2	642,0	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Övriga finansiella företag	68,4	64,8	3,6	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,2	-0,1	0,0	0,0	0,0	-	2,3	0,0
Icke-finansiella företag	17 752,9	15 503,4	2 249,5	224,3	42,0	175,9	-61,8	-21,9	-39,9	-78,2	-0,6	-77,5	-	11 035,3	95,6
varav: Små och medelstora företag	17 038,5	14 943,7	2 094,8	222,0	42,0	174,9	-55,8	-19,6	-36,1	-77,5	-0,6	-76,8	-	11 007,9	95,6
Hushåll	266 995,8	262 084,3	4 911,5	671,7	72,3	572,8	-116,9	-42,8	-74,1	-164,9	-0,3	-164,6	-	257 573,4	451,9
Räntebärande värdepapper	48 528,9	47 637,9	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,8	-0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Centralbanker	5 000,6	5 000,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Offentlig sektor	7 140,1	7 140,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Kreditinstitut	36 388,1	35 497,2	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,4	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Övriga finansiella företag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Icke-finansiella företag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Exponeringar utanför balansräkningen	20 868,0	20 530,8	337,2	8,7	0,8	8,0	16,3	10,6	5,7	0,3	0,0	0,3	-	0,0	0,0
Centralbanker	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Offentlig sektor	34,2	31,8	2,3	0,0	0,0	0,0	0,7	0,6	0,1	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Kreditinstitut	2,1	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Övriga finansiella företag	77,4	77,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Icke-finansiella företag	2 485,6	2 390,6	95,0	3,2	0,4	2,8	5,4	3,6	1,8	0,1	0,0	0,1	-	0,0	0,0
Hushåll	18 268,7	18 029,3	239,4	5,6	0,3	5,2	10,0	6,2	3,8	0,2	0,0	0,2	-	0,0	0,0
Total	363 137,3	354 687,0	7 559,4	904,8	115,0	756,7	-166,7	-57,1	-109,7	-242,8	-1,0	-241,8	-	268 625,5	547,5

Tabell 5.22 Säkerheter som har erhållits genom övertagande av kontroll (enbart Wasa Kredit)

Mkr	2019-12-31		2018-12-31	
	Säkerheter som har erhållits genom övertagande av kontroll		Säkerheter som har erhållits genom övertagande av kontroll	
	Redovisat värde vid det första redovisningstillfället	Akkumulerade negativa förändringar	Redovisat värde vid det första redovisningstillfället	Akkumulerade negativa förändringar
Egendom, anläggningar och utrustning	-	-	-	-
Andra säkerheter än egendom anläggningar och utrustning	-	-	-	-
Bostadsfastigheter	-	-	-	-
Kommersiella fastigheter	-	-	-	-
Lös egendom	15	-	11	-
Aktier och skuldinstrument	-	-	-	-
Andra säkerheter än egendom anläggningar och utrustning	-	-	-	-
Total	15	-	11	-

5.6 MOTPARTSRISK FÖR DERIVAT

Motpartsrisk innebär risken att en motpart inte kan fullgöra sina åtaganden vilket kan leda till förluster. Styrelsen fastställer limit om maximalt exponeringsbelopp per motpart. För kapitalbehovsberäkningen för motpartsrisk avseende derivat används marknadsvärdesmetoden. Konsoliderad situation har endast swap-motparter med hög rating och där ISDA-avtal upprättats. ISDA-avtal är avtal som medger nettoredovisning av positiva och negativa derivat, vilket reducerar risken till nettoposition per motpart. Till ISDA-avtalen finns även tillhörande CSA-avtal. CSA-avtal innebär förpliktelser om leverans och mottagande av säkerheter vid marknadsförändringar. För den säkerställda verk-

samheten i Länsförsäkringar Hypotek är dessa ensidiga och endast motparten ställer säkerheter. Inga CSA-avtal där Konsoliderad situation behöver ställa säkerheter vid nedgradering innehas. I Tabell 5.23 redovisas Konsoliderad situations derivat-exponering. Exponeringen mot centrala motparter redovisas utan rating. Den 31 december 2019 utgörs exponeringen mot centrala motparter till fullo av exponering mot Nasdaq Clearing AB. Nasdaq Clearing AB saknar rating men är en väldigt stark motpart mot bakgrund av de starka lagregler som gäller för Nasdaq Clearing AB och andra s.k. centrala motparter. Nasdaq Clearing AB är en, av Finansinspektionen, EMIR-certifierad motpart och står under Finansinspektionens tillsyn.

Tabell 5.23 Derivat till verkligt värde

Mkr	2019-12-31					2018-12-31					
	Rating	Brutto	Nettningsvinst	Säkerheter	Nettoexponering	EAD	Brutto	Nettningsvinst	Säkerheter	Nettoexponering	EAD
AA-/Aa3		2 443	284	980	1 159	2 775	1 629	362	389	1 061	1 823
A+/A1		0	0	0	0	0	407	217	197	3	213
A/A2		0	0	0	0	0	3 487	132	3 859	9	1 559
a-/a3		3 543	119	3 216	177	1 741	0	0	0	0	0
BBB+/Baa1		1 404	64	1 293	36	394	0	0	0	0	0
n/a		834	285	932	0	636	533	113	434	0	503
Totalt		8 224	752	6 421	1 371	5 546	6 055	824	4 879	1 073	4 098

6 | Marknadsrisk

Med marknadsrisk avses risken för förluster som orsakas av ändringar i marknadspriser för tillgångar, skulder och finansiella instrument.

6.1 RISKAPTIT

Styrelsen fastställer riskaptiten för marknadsrisk. Konsoliderad situation har låg aptit för marknadsrisk, vilket innebär att dessa risker i rimlig utsträckning ska begränsas. Konsoliderad situation har inget handelslager.

6.2 RISKHANTERING

Målet med riskhanteringen är att minska den omedelbara inverkan som en oväntad förändring i marknaden kan få på Konsoliderad situation. Den dagliga hanteringen av marknadsrisk sker inom Treasuryenheten. Hanteringen sker inom satta limiter på ett kostnadseffektivt sätt. För mätning av marknadsrisk tillämpar Konsoliderad situation ett antal kompletterande riskmått samt stresstester.

Konsoliderad situations primära marknadsrisk är ränterisk. I första hand hålls ränterisken låg genom att den fasta utlåningen matchas med motsvarande upplåning. I andra hand reduceras ränterisken med hjälp av räntederivat.

6.2.1 Styrning

Det övergripande ramverket för den finansiella verksamheten fastställs av styrelsen i Riskpolicyn. Styrelsen fastställer vidare limiter för ränterisk, spreadrisk och valutarisk. Limiter fastställs även av varje bolags styrelse. Metoder för beräkning av marknadsrisk fastställs av Riskkommittén.

6.2.2 Ränterisk

Med ränterisk menas risken för förluster som orsakas av förändringar på räntemarknaden.

I Konsoliderad situation uppstår ränterisk primärt genom olika räntebindingstider för tillgångar och skulder men också för att säkerställa tillgång till en stor likviditetsreserv och upplåning i utländsk valuta.

Ränterisken beräknas som effekten av ett kraftigt momentant stressscenario. Kapitalbehovsberäkningen för ränterisk i Pelare 2 använder en Value-At-Risk-modell.

Tabell 6.1 visar nuvärdesförändringen av en höjning av marknadsräntorna med 100 baspunkter nedbruten per valuta. Analysen tar inte hänsyn till det egna kapital som Konsoliderad situation håller och beaktar inte möjligheterna att anpassa sig till förändrade räntenivåer. Ränterisken finns nästan uteslutande i svenska kronor och har förändrats till följd av naturliga fluktuationer vilka uppstår i och med olika räntebindningsdagar för tillgångar och skulder. Tabell 6.3 visar Konsoliderad situations räntebindingstider för tillgångar, skulder och derivat. Ej räntebärande tillgångar och skulder har exkluderats.

Tabell 6.1 Ränterisk per valuta

Mkr	2019-12-31	2018-12-31
SEK	-51,3	46,2
CHF	0,0	0,0
EUR	4,0	-0,5
NOK	-0,1	-0,1
GBP	0,0	0,0
USD	0,0	0,0
Total	55,4	46,7

Räntenettorisk är risken för en negativ effekt på räntenettet och kan bl.a. orsakas av förändring av marknadsräntor eller företagets finansieringskostnad. Räntenettorisk är ett nytt mått som har införts i samband med att EBA:s nya riktlinjer avseende hantering av ränterisk i bankboken trädde i kraft under 2019. Tabell 6.2 visar två scenarios och dess påverkan på räntenettet under kommande året.

Tabell 6.2 Räntenettorisk

Mkr	2019-12-31	2018-12-31
Parallellförskjutning upp 100 bp	168,2	198,2
Parallellförskjutning ner 50 bp	-83,8	-101,9

Tabell 6.3 Räntebindingstider för tillgångar, skulder och derivat - Ränteexponering, nominella värden

2019-12-31, Mkr	Upp till 3 månader	3-12 månader	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Utlåning	211 453,3	18 572,6	86 144,2	1 389,3	317 559,5
Obligationer mm	9 391,4	14 555,9	28 867,3	682,0	53 496,6
Summa	220 844,7	33 128,6	115 011,5	2 071,3	371 056,1
Inlåning	123 799,0	1 435,4	510,3	0,0	125 744,7
Emitterade värdepapper mm	29 029,3	22 845,7	136 424,5	37 678,5	225 978,0
Summa	152 828,3	24 281,1	136 934,8	37 678,5	351 722,7
Differens tillgångar och skulder	68 016,3	8 847,5	-21 923,3	-35 607,1	
Räntederivat, netto	-47 165,6	-6 288,8	22 838,2	35 839,5	
Nettoexponering	20 850,8	2 558,6	914,9	232,3	

6.2.3 Spreadrisk

Med spreadrisk avses risken för förluster till följd av ändringar av spreadar mellan marknadsräntor.

I Konsoliderad situation uppstår kreditspreadrisk i likviditetsreserven och valutaspreadrisker uppstår vid säkring av upplåning i utländsk valuta. Kreditspread- och valutabasisspreadrisker mäts med känslighetsmått för respektive spread. Kapitalbehovsberäkningen för spreadrisker i Pelare 2 använder en Value-At-Risk-modell.

6.2.4 Valutarisk

Med valutarisk avses risken för förluster till följd av ändringar av valutakurser och beräknas som summan av absolutbeloppen av värdeförändringen per valuta.

Valutarisk uppstår i upplåningen i utländsk valuta, främst i valutorna EUR, CHF och NOK och mäts som effekten av en momentan förändring av valutakursen med +/-10 procent. Risken hanteras vid varje upplåning genom att omvandla upplåningen till SEK genom swapkontrakt och det återstår då ingen signifikant valutarisk. Total valutarisk per 2019-12-31 uppgick till 0,0 (0,6) Mkr.

6.2.5 Uppföljning och rapportering

Samtliga marknadsrisker mäts och kontrolleras dagligen. Risk Management följer upp styrelsens limiter dagligen. CRO rapporterar löpande till styrelsen både skriftligt och muntligt minst varje kvartal.

7 | Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken för att betalningsåtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel eller att de kan fullgöras endast genom upplåning till avsevärt högre kostnad än normalt eller genom att tillgångar avyttras till kraftigt underpris.

7.1 RISKAPTIT

Konsoliderad situation har låg aptit avseende likviditetsrisk. Riskaptiten, likviditetsrisklimiten samt inriktning avseende hantering av likviditetsrisk fastställs av styrelsen.

7.2 RISKHANTERING

Likviditetsrisk minimeras och förebyggs genom prognostisering av framtida likviditetsbehov, god betalningsberedskap, funktionsåtskillnad samt god kontroll. Likviditetsrisken hanteras av Treasury-enheten som även ansvarar för att uppfylla de limiter avseende likviditetsrisk som fastställs av styrelsen. Målet för likviditetsriskhanteringen är att Konsoliderad situation vid var tid ska ha tillräckligt med likvida medel för att fullgöra sina åtaganden under såväl normala som stressade marknadsförhållanden.

Den övergripande strategin för hanteringen av likviditetsrisk bygger på en väl diversifierad upplåning vad gäller investerarbaser,

instrument, valuta och löptid samt en betryggande stor likviditetsreserv. Den operativa likviditetsriskhanteringen utgår från Bankkoncernen men beaktar Länsförsäkringar AB avseende LCR, NSFR och ALMM, med krav att verksamheten vid var tid skall kunna leva upp till sina åtaganden avseende likviditet och finansiering.

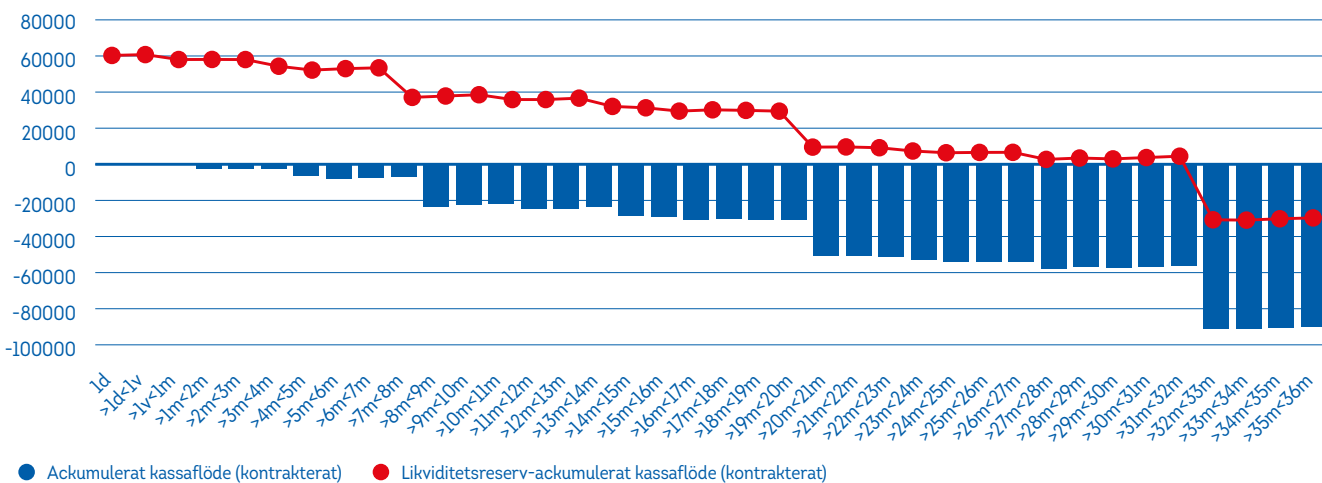
7.2.1 Styrning

Konsoliderad situation har en styrning som baseras på limiter, styrdokument samt uppsatta affärsplaner. Det centrala måttet i styrningen av likviditetsrisk utgörs av Bankkoncernens "överlevnadsperiod", vilket innebär den tidsperiod som Bankkoncernen klarar sina åtaganden utan tillgång till ny finansiering. Likviditetslimiten för överlevnadsperioden är satt till 12 månader.

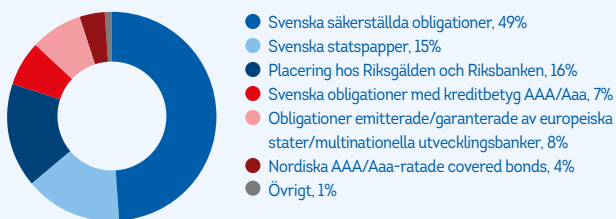
Planer för att hantera störningar som påverkar likviditeten i Bankkoncernen finns och uppdateras årligen. En beredskapsgrupp är utsedd och handlingsplaner är upprättade och fastställda i ALCO.

Figur 7.1 illustrerar Bankkoncernens överlevnadsperiod per 2019-12-31. Från grafen kan utläsas att kontrakterade åtaganden kan mötas i 32 (32) månader enbart genom utnyttjande av likviditetsreserven.

Figur 7.1 Överlevnadsperiod, per 2019-12-31

Figur 7.2 Likviditetsreserv*

Likviditetsreserven är placerad i värdepapper med hög kreditkvalitet.

*Består till 99% av AAA-ratade obligationer

Figur 7.3 Finansieringskällor

Den största finansieringskällan i koncernen är säkerställda obligationer.

Likviditetsreserv

Bankkoncernens likviditetsreserv består av värdepapper med mycket hög likviditet och kreditkvalitet, samt placeringar hos Riksbanken eller Riksgälden. Huvuddelen av värdepappersinnehaven är belåningsbara hos Riksbanken, och i förekommande fall i ECB eller Federal Reserve, och kan snabbt omsättas till likvida medel. Treasuryenheten följer upp och hanterar likviditetsreserven på daglig basis samt ansvarar för att storleken på reserven uppfyller de limiter som fastställs av styrelsen.

Per den 31 december 2019 uppgick likviditetsreserven till 60,4 (54,3) Mdkr och bestod till 48 (49) procent av svenska säkerställda obligationer. För en nedbrytning av likviditetsreserven se figur 7.2.

Finansiering

Styrelsen beslutar årligen om en finansieringsplan som anger upplåningsbehov och planerad likviditet för Bankkoncernen. Finansieringsplanen innehåller nyckeltal och mål för uppfyllande av den fastställda inriktningen. Utfallet följs upp, i förhållande till planen, vid varje ALCO och styrelsemöte och eventuella uppdateringar av planen sker vid behov.

Upplåningen sker på ett sätt som skapar en sund förfallostruktur utan förfallokoncentrationer samt har en bred diversifiering av investerare och marknader. Bankkoncernen strävar även efter att regelbundet emittera för att skapa förtroende på de internationella kapitalmarknaderna. Eftersom majoriteten av Bankkoncernens utlåning utgörs av svenska bolån sker upplåningen primärt med säkerställda obligationer, men även senior skuld och korta certifikatprogram används. Avseende programupplåningen sker den främst på den svenska marknaden och i svenska kronor. Övrig upplåning sker främst i valutorna SEK, EUR, CHF och NOK. För nedbrytning av Bankkoncernens finansiering samt förfallostruktur se figur 7.3, 7.4 och 7.5

Bankkoncernen ska i upplåningsverksamheten agera förutsägbart och aktivt på marknaden och eftersträva så god likviditet som möjligt i utestående skuld för att uppnå en sund diversifiering och upprätthålla investerarnas intresse och kreditlimiter. Möten med svenska såväl som internationella investerare sker löpande för att säkerställa att dessa har en korrekt bild av Konsoliderad situations verksamhet, låga riskprofil och goda riskhantering.

Länsförsäkringar Banks kreditbetyg från Moody's och S&P har under 2019 legat oförändrat på A1/Stable respektive A/Stable. Sta-

biliteten i Länsförsäkringar Banks kreditbetyg hos ratinginstituten har varit positivt för möjligheten att finansiera sig till låga kostnader på kapitalmarknaden. Länsförsäkringar Hypoteks säkerställda obligationer har dessutom högsta kreditbetyg från både Moody's och Standard & Poor's.

7.2.2 Riskmätning

Likviditetsrisken kvantifieras genom dagliga likviditetsprognoser baserade på samtliga kontrakterade kassaflöden och förväntade affärsvolymerna avseende in- och utlåning.

Likviditetsportföljen stresstestas regelbundet i, för Bankkoncernen, mycket ofördelaktiga scenarier. Två stresstest belyser hur länge de likvida medlen räcker givet att upplåningsmarknaden är helt stängd och

- Affärstillväxten är noll (överlevnadsperioden).
- Affärstillväxten modelleras enligt affärsplan samt att inlåningen minskar markant.

Vidare stressas säkerhetsmassan i olika scenarier där huspriserna antas falla mellan 5 och 30 procent.

För att få en heltäckande bild av likviditetsrisken kompletteras likviditetslimiten med ett antal strukturella och kvantitativa riskmått anpassade till Konsoliderad situations riskprofil. Dessa omfattar bland annat ett minsta krav på outnyttjat utrymme i säkerhetsmassan, för emission av säkerställda obligationer.

Konsoliderad situations likviditetstäckningskvot, definierad enligt EU-kommissionens delegerade akt (LCR DA) uppgick per den 31 december 2019 till 295 (305) procent på total nivå och 2 691 (6 487) procent i euro. Se Tabell 7.1 och 7.2 för mer information om likviditetsbuffert och LCR.

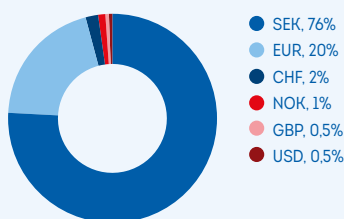
Stabil nettofinansieringskvot (NSFR) för Konsoliderad situation uppgick per den 31 december 2019 till 131 (130) procent¹⁾. I Tabell 7.3 presenteras en nedbrytning av NSFR.

7.2.3 Uppföljning och rapportering

Likviditetsrisken mäts, kontrolleras och rapporteras på daglig basis. Utfallet mot styrelsens fastställda riktlinjer och strategi följs upp vid varje ALCO och styrelsemöte. Avvikelser av väsentlig karaktär rapporteras omgående till styrelsen, enligt av styrelsen fastställda riktlinjer.

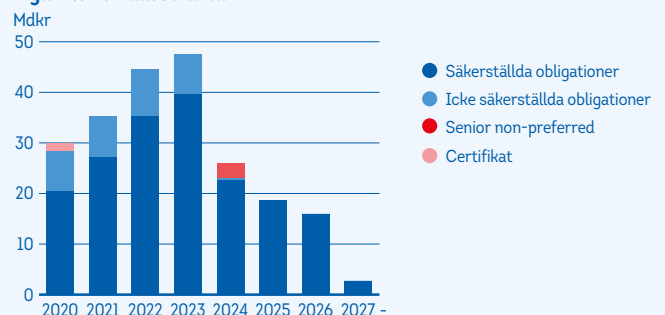
¹⁾ Beräkningen baseras på en tillämpning av regelverkskraven enligt kommande uppdatering av kapitaltäckningsförordningen.

Figur 7.4
Valutafördelad upplåning

Programupplåning sker främst på den svenska marknaden och i svenska kronor.

Figur 7.5 Förfallostruktur

Tabell 7.1 Likviditetsbuffert

Mkr	2019-12-31	2018-12-31	Förändring
Nivå 1	57 127	48 145	8 981
<i>varav centralbank</i>	13 614	9 099	4 516
<i>varav stat, MDB, mm.</i>	14 367	12 846	1 522
<i>varav säkerställda obligationer</i>	29 145	26 201	2 944
Nivå 2	1 517	1 174	343
Övriga värdepapper	1 664	833	832
Övrigt	141	4 200	-4 059
Likviditetsreserv	60 449	54 352	6 097
Avdrag depos, mm	-141	-4 200	4 059
Övriga värdepapper	-1 664	-833	-832
Säkringsjustering	-233	-284	51
Marknadsvärdesavdrag	-2 264	-2 001	-262
Likviditetsbuffert	56 147	47 034	9 113

Tabell 7.2 Likviditetstäckningskvot (LCR)

Mkr	2019-12-31	2018-12-31	Förändring
Inlåning	14 815	13 184	1 632
<i>varav hushållsinlåning</i>	5 588	4 876	712
<i>varav övrig inlåning</i>	9 228	8 308	919
Förfall	545	1 265	-720
Offbalance/Tillväxt	1 142	1 090	52
Derivat/CSA	2 424	2 414	10
Inflöden och annat	104	0	104
Nettoutflöde	19 031	15 413	3 618
Likviditetsbuffert	56 147	47 034	9 113
Likviditetstäckningskvot (LCR)	295%	305%	-10 pe

Tabell 7.3 Stabil nettofinansieringskvot (NSFR)

Mkr	2019-12-31	2018-12-31	Förändring
Stabilt finansieringsbehov (RSF)	254 419	251 685	2 734
<i>varav likvida tillgångar</i>	4 398	3 593	805
<i>varav övriga säkerheter</i>	5 611	3 424	2 187
<i>varav utlåning</i>	237 311	224 749	12 562
<i>varav derivat</i>	1 287	405	882
<i>varav andra tillgångar</i>	4 723	6 364	-1 641
<i>varav offbalance</i>	1 090	1 169	-79
Tillgänglig stabil finansiering (ASF)	332 428	331 853	575
<i>varav kapitalbasposter</i>	20 252	20 712	-460
<i>varav hushållsinlåning</i>	96 168	87 444	8 724
<i>varav andra icke-finansiella motparter (utom centralbanker)</i>	5 248	4 727	521
<i>varav finansiella motparter och centralbanker</i>	207 134	197 447	9 687
<i>varav andra skulder</i>	3 626	557	3 069
Stabil nettofinansieringskvot (NSFR)	131%	130%	96 bp

7.2.4 Intecknade tillgångar

Intecknade tillgångar är den andel av bolagets tillgångar som på något sätt är ianspråktagna. Att en tillgång är intecknad innebär restriktioner för tillgångens användningsområden eftersom den ska fungera som en säkerhet vars tillgänglighet måste kunna säkerställas i alla lägen. Konsoliderad situations huvudsakliga affärsområde är bolån och för att möjliggöra marknadsfinansiering via säkerställda obligationer har Konsoliderad situation en stor andel intecknade tillgångar som utgör säkerhetsmassan i Länsförsäkringar Hypotek. Se Tabell 7.4 och 7.5 för ytterligare information.

Tabell 7.4 Intecknade tillgångar

2019-12-31, Mkr	Redovisat värde av intecknade tillgångar	Verkligt värde av intecknade tillgångar	Redovisat värde av ej intecknade tillgångar	Verkligt värde av ej intecknade tillgångar
Konsoliderad situations tillgångar	212 112		182 186	
Aktier och andelar	-	-	106	106
Obligationer och övriga räntebärande instrument	2 155	2 119	52 961	50 453
Övriga tillgångar	209 957		97 456	

Tabell 7.5 Intecknade säkerheter

2019-12-31, Mkr	Verkligt värde av intecknade säkerheter för erhållna eller egna emitterade obligationer	Verkligt värde av erhållna säkerheter eller emitterade egna obligationer
Konsoliderad situations erhållna säkerheter	-	-
Obligationer och övriga räntebärande instrument	-	-

8 | Operativ risk

Operativ risk definieras som risk för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller fallerande interna processer, mänskliga fel, felaktiga system och externa händelser inbegripet legala och compliancerisker.

8.1 RISKAPTIT

Riskaptit för operativ risk fastställs av styrelsen. Konsoliderad situation har en låg aptit för operativa risker vilket innebär att dessa risker i största möjliga mån ska begränsas.

8.2 RISKHANTERING

Operativ risk omfattar hela bankverksamheten. Alla anställda ansvarar för en aktiv hantering av operativa risker inom respektive verksamhetsområde. Det är den avdelning som tar risken som äger risken. Detta innebär att den dagliga hanteringen av operativa risker främst sker i affärsverksamheten. Minimering av riskerna sker genom aktivt förebyggande arbete och med en medvetenhet om operativa risker i varje beslutssituation. Därtill finns en strukturerad uppföljning avseende de operativa riskernas utveckling.

8.2.1 Riskbedömning

Kategorisering av operativ risk sker huvudsakligen till någon av de riskkategorier som beskrivs i Tabell 8.1, och som utgör de huvudsakliga operativa riskkategorierna som Konsoliderad situation är exponerad mot.

Tabell 8.1 Konsoliderad situations operativa riskkategorier

Produkt- och processrisker	Avser risken för förluster till följd av att fastställda arbetsprocesser inte fungerar, inte är kända eller är icke-ändamålsenliga.
Personrisker	Avser risken för förluster till följd av otydlighet i ansvarsområde, otillräcklig kompetens i förhållande till arbetsuppgift eller att det inte finns tillräckligt med personal i förhållande till arbetsuppgifterna.
Legala risker	Avser risken för att bolaget inte säkerställer och följer upp att lagar, förordningar eller andra relevanta regleringar samt rekommendationer följs, att ingångna avtal eller andra rättshandlingar är korrekta och giltiga, arkiverar avtal och andra rättshandlingar eller hanterar och följer upp rättsliga processer.
Compliancerisker	Avser risken för att bolaget inte säkerställer och följer upp att lagar, förordningar, allmänna råd från FI och europeiska myndigheter eller andra relevanta regleringar och rekommendationer för tillståndspliktig verksamhet samt inte efterlever interna regler inom detta område och därigenom utsätts för risken att drabbas av sanktioner eller andra påpekanden från myndigheter.
IT-risker	Avser risken för att IT-system inte är tillgängliga i beslutad omfattning eller inte är tillräckligt säkra. IT-risken inkluderar tillgänglighets- och kontinuitetsrisk, IT-säkerhetsrisk, IT-förändringsrisk, dataintegritetsrisk samt IT-utläggningsrisk. Cyberrisk, som definieras som risker vid användning eller överföring av digital data, inkluderas i merparten av ovanstående risker.
Säkerhetsrisker	Avser risken för förluster till följd av att bolaget utsätts för externa brott eller interna oegentligheter. Inbegriper även risken för skada på fysiska tillgångar inom Bankkoncernen.
Modellrisker	Avser risken för förluster till följd av beslut som huvudsakligen baserats på resultat av modeller, på grund av fel i framtagning, genomförande eller användning av modeller.

8.2.2 Riskhanteringsprocessen

Riskhanteringsprocessen avseende operativa risker består av följande huvudsakliga moment:

Riskutvärdering och uppföljning av kontroller för bedömning av operativa risker

Riskutvärderingen är ett av de verktyg som används för att identifiera operativa risker som kan påverka verksamheten samt för att planera riskbegränsande aktiviteter och kontroller som verksamheten har infört i affärprocesser och verkar efter. De analyser som genomförs ingår i verksamhetens totala riskbedömning.

Bedömning av identifierade operativa risker bygger på en modell som tillämpas genomgående i verksamheten. Varje identifierad risk bedöms utifrån följande grunder:

- Sannolikhet – förväntat antal riskutfall per år
- Konsekvens – förväntad kostnad vid varje tillfälle när risker väl faller ut. I bedömningen av konsekvensen tas i beaktande:
 - Kostnader – direkta och indirekta
 - Kundpåverkan – direkt kundpåverkan, kundklagomål och ryktesrisk
 - Compliancerisker – risk för regelefterlevnadsrisker
 - Annat/Övrigt – framförallt processrelaterade risker eller annan påverkan på verksamheten

Summan utgör ett riskvärde för den operativa risken. Varje chef ansvarar för att identifiera, bedöma, följa upp och hantera operativa risker inom sitt ansvarsområde. Processägare ansvarar för att dokumentera processen och dess kontroller samt att identifiera, bedöma, följa upp och hantera operativa risker för processen inklusive dess produkter och tjänster. Riskmetoderna ska regelbundet utvärderas i syfte att minimera risken för att metoderna i sig ger upphov till betydande felbedömningar av den operativa risken.

Riskindikatorer

Användandet av riskindikatorer syftar till att skapa förutsättning för en bättre inblick i Konsoliderad situations riskprofil och vilka risker som ökar respektive minskar vid tillfället och över tid. Konsoliderad situation har fastställt ett antal riskindikatorer, anpassade efter Konsoliderad situations verksamhet. Konsoliderad situation arbetar kontinuerligt med att revidera riskindikatorerna som uppdateras årligen.

Godkännandeprocess

Konsoliderad situation har en process för godkännande av nya eller väsentligt förändrade produkter, tjänster, marknader, processer, IT-system samt vid större förändringar i verksamhet och organisation eller vid exceptionella transaktioner. Syftet med godkännandeprocessen är att uppnå en effektiv och ändamålsenlig hantering av risker som kan uppstå i samband med förändringsarbete, påverkan på kapital, att produkter och förändringar som godkänns är förenliga med riskstrategi och riskaptit samt att kundnytta uppnås. Såsom för alla operativa risker tillämpas den fastställda riskmodellen för bedömning av varje enskild risk. Risk Management och Compliance ingår som två av intressenterna vid genomförande av godkännandeprocessen.

Incidentrapportering

Incidenter som sker i Konsoliderad situations löpande verksamhet ska rapporteras genom ett incidentrapporteringssystem, vilket samtliga anställda har tillgång till. Incidenter ska så långt som möjligt rapporteras och hanteras inom det verksamhetsområde eller den process där risken uppstår. Ansvar för att incidenter analyseras och att åtgärder vidtas faller på processens eller verksamhetens chef.

Risk Management följer löpande upp de incidenter som rapporteras i verksamheten. Rapporterade incidenter kategoriseras utifrån ett gemensamt riskträd (risktaxonomi).

Kontinuitetshantering

Kontinuitetshantering innebär åtgärder som ska vidtas för att hantera allvarliga och omfattande avbrott, störningar eller kriser och för att verksamheten ska upprätthållas vid sådana tillfällen samt vilka prioriteringar och rutiner verksamheten har vid återgång till normal verksamhet efter ett avbrott eller en större verksamhetsstörning. Planer för beredskap, kontinuitet och återställning finns framtagna i verksamheten för att stödja medarbetare och chefer vid en krissituation och i det fall en allvarlig händelse skulle inträffa. Krisövningar genomförs minst årligen för att säkerställa att planerna är ändamålsenliga.

8.2.3 Uppföljning och rapportering

Risk Management följer löpande Konsoliderad situations operativa riskutveckling. Därutöver sker kvartalsvis en aggregerad operativ riskrapportering till styrelsen och berörda kommittéer.

9 | Ersättningspolitik

Information om bolagets ersättningspolicy finns tillgänglig på hemsidan, adress:

☞ lansforsakringar.se/stockholm/privat/om-oss/om-lansforsakringsgruppen/lansforsakringar-ab/ersattningsstruktur/

